

אוצר פניני גאוני הדורות והחסידות

שנה ה' (תשס"ו)

מאמרים נבחרים משכונת המדרה, שווים לכל נפש מכוונים ומרוממים
מכתבם ומלשונם מותך הספרים הקדושים

לך לך

זוהר המבאר
הקטן והגדול

מחוצאת ישיבת "אביר יעקב"
מוסדות "אור מאיר שנתה" נהרדק
על שם ב"ק אדמו"ר רבי מאיר אביחצירא זיע"א

נפתלי... רמזן אמרי שפר - זו בקשת גנוסר

נפלאה ומוחזרת
היתה עבודתו בקודש
של השרף הרה"ק
רבי נפתלי צבי
מור ופשיין ז"ע,
כאשר כל מדרגותיו
הפלאיות היו מכוסים
וטמונים בדברי צחות,
בדחנות ושמחה,
ודווקא משם פעל כל
עניניו וחפצו בקודש
נהדר.

ובזה העידו ויצא
מפי קודש צדיקי
עליון שגם **בתורתו**
הבחירה מוריש
לעוסקים בספריו
זאת הסגולה,
לזכות לכל הטוב
הרוחני והגשמי מנדך
שמורה וכיסוי מכל
האורבים והמעיקים.

ובאלו האסמים
- מהעיינין
בישין, ישרה
עליהם בכל מכל
כל - ברכות ה'.

יהוד פדורו בתחמת אלקות

לכסות מדרגותיו הנשגבות מהעיינין בישין
בדברי צחות, בדחנות ושמחה

"זרע קודש" המבואר

תענוג צרוף של הסידות מזוקקת

באר נרחב | ציונים והשוואות | אלפי מראי מקומות
פיסוק וניקוד | הקדמות מפלאות | פרקי תולדות ונבוא
סידרות במשה | מפתחות | עמוד מרחיב עין

ארה"ב: 437-0054 (718)
אירופה: 44-20-8806-0176
לחשיג בחנויות הספרים המוזכרות

אור האולה לישרי לב

מרכז הזמנות:
1800-22-55-66

אוצר פניני החסידות

אוצר כלום
לפרשת השבוע

כ"ד כ"ב

מתורתו של אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א

אמר הבעל שם טוב זצ"ל, פי האיש הנלָבָב ועוסק בתורה
ותפלה, אִזי אותן שיחות חלין שְלוֹ אֶשֶׁר הוא לְצַרְכֵי גופו וְאִינָם
דְּבָרִים בְּטָלִים נְעֻשִׂים לְבוּשׁ אֶל דְּבִגְדֵי קִדְשָׁה שְׁלוֹ, פִּי הֲלֵא אֵלוֹ
וְאֵלוֹ הֵן אוֹתִיּוֹת, וְאִין כָּל הָעוֹלָמוֹת תְּלִינִים רק בכ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה,
רק שְׁבַצְרוּפִים יֵשׁ שְׁנוּיִם, וְלָכֵן דְּבִגְדֵי הַקִּדְשָׁה מְכַרְיִחִים אֶת דְּבִגְדֵי
הַרְשׁוּת הַלְלוֹ וּמְהַפְכִים אוֹתָם וּמְשַׁנִּים הַצְרוּפִים וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם צְרוּפֵי
תּוֹרָה שֶׁלֵּמַד הָאִישׁ הַהוּא, אֶלֵא שֶׁמִּכָּל מְקוֹם אִין מַעֲלָתָם כְּמַעֲלַת
הַדְּבָרֵי תּוֹרָה מִמֶּשׁ וְלָכֵן הֵם לְבוּשׁ אֱלִיָּהֵם

(ערבי נחל - ויקהל)

אוצר מניני החסידות

- א **תפארת שמואל** | 'הקאמן' כתוב חסר - אמונה פשוטה ללא התחכמות
- א **אגרא זכלה** | אל לאדם להיות אהוב אחרים סבות מסובכות להמציא פרנסתו, רק איזה סבה שתדעמו לו יבטח בד' וישען באלקיו
- ב **פתוחי חותם** | המאמין ובוטח בה' בוחר בשכר העולם הבא
- ב **נתיבות שלום** | אברהם אבינו הליביש עצמו ביראת שמים כדי שלא יבא לידי זמירות הדעת ונאנה
- ב **עטרת ישראל** | חז"ל התירו לקום התורה ומצות שלא לשמה פיון שבתחלת שנות האדם אינו מרגל בעבודת הבורא אף הפגנה צריכה להיות להגיע לבסוף ללשמה
- ג **תפארת שלמה** | כל התפלות והבקשות הם כדי שיתגדל שמו ושיהיה לנו כל צרכינו כדי שנוכל לעבדו יתקרב בשמחה
- ה **חדושי הרי"ם** | פרישת לך לך הוא הבדל כמו מאור לחשוך
- ה **ישמח ישראל** | על אף חשכת הגלות ותבערת נשיות הנצר בדורות האחרונים גלי' וידוע לפני הקב"ה פנימיות לבות בני ישראל ויוציאם
- ו **מחשבתם**
- ו **שפת אמת** | בכל על על האדם להתעלות ממדרגה למדרגה כדי שהתורה והמצוות לא יהיו מתוך טבע והרגל
- ז **לקוטי הלכות** | עקר הנסיון הוא מה שלא מראים לאדם מתחלה מה יזכה אם יעמד בו
- ז **חיים ושלום** | מעלת אברהם ושרה שאף בהיותם נרדפים לא חדלו מלעסק בקרוב הבריות
- ז **אילה שלוחה** | מקומות בהם דרכו רגלי הצדיקים מסגלים לתפלה
- ז **דברי ישראל** | רמין נאה ומתקבל על הדרך הראויה לקנות כל חלקי התורה
- ח **מהר"ש מבעלזא** | 'בחזרתו פוע הקפותיו - רק בחזרתו הבין שמסירת נסיעתו היתה להרבות פעלים לעבודת הבורא
- ח **מאמר חזקאל** | בחזרתו פוע הקפותיו - כאשר חזר ממצרים ושמעו כל העולם הנסים והנפלאות שארעו לו האמינו בצדקותו למפרע
- ט **פתוחי חותם** | תאוות העולם תחלתם מתוק וסופם מר
- ט **פתוחי חותם** | המצוות של הרשע והלכות לסטרא אחרא ונקרא מת
- י **אמרי שפר** | מלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ונוי' על אף שהיה כהן לאל עיליון / משל נפלא על עשיר תלמיד חכם שלא הפסיק מלמודו לצורך נתינת צדקה לעני
- י **אמרי קדש** | אברהם התפלל להקב"ה אפילו על חוט ושרוף ועל ולכן לא הצריך לקחת מאומה ממלך סדום
- י **מאור ישמש** | אין לחקות את מעשי הצדיקים ולעשותם כמצות אנשים מלמדה אלא יש ללמד מהם היאר לעבד את ה' בלב שלם
- י **שפתי צדיקים** | אברהם אבינו היה סבור שאינו ראוי לשום גמול אף האמין שה' יעשה עמו צדקה / מעשה מרבי אלימלך מליון יוסק זיע"א יב
- י **מחשוף הלב** | להתדבק בשיניה צריך להוסיף קדשה אחר קדשה
- י **אמרי נעם** | דבורי תורה ותפלה ללא התלהבות הם כפגרים מתים
- י **דברי יואל** | הטעם שלידת יצחק אבינו נחשבת לנס עצום ואילו לדת בני קטורה אינה מכללית כלל בתור נס
- י **לקוטי שיחות** | באור דברי הרמב"ם שאין אנו מלים עצמנו מחמת שמל אברהם אבינו אלא אף ורק מחמת צווי הקב"ה למשה רבנו
- טז **תורה אור** | הטעם שלא מל אברהם אבינו את עצמו קדם שנוצטוה
- טז **תורת שמעון** | הצדיקים מקבלים כח לעשיית מופתים כמתחילי למסירת חכם בעבודת ה'

אוצרות גאוני הדורות

- יז **דברי מהרי"א** | השגת הנבואה בארץ ישראל במראה ולא בחידות
- יז **תפארת יעקב** | ברכת ה' לאברהם אבינו שלא תשלט בו עין הרע
- יז **ארץ המדה** | תקון כל הנמים והנשים על ידי תשובה מאהבה
- יח **בית הלוי** | התרחקותו של אברהם מלוט כדיון של הבא להתגבר
- יח **נחלת יעקב** | המקרב קרוביו ומכבד את אשתו תפלתו נענית
- יח **ארץ המדה** | גרושי נח על ידי אמירה
- יט **בית אהרן** | רמז הקתוב לטענת ריעי לוט שנתנה הארץ לאברהם ולוט יורשו
- יט **מדרש ה'הותן** | המת שניתן ינו לכהנים בתוך הסעודה
- יט **אור שרגא** | שלמות העבודה על ידי האכלת רעבים גם צמאים
- כ **יעלת חן** | הסבת נחלה לבן מפגל בתורה
- כ **אמרי אש - אהל דוד** | אברהם היה ענו וחסב שהאמונה בה' היא הזכות היחידה אשר ביחו
- כ **דברי שמואל** | הפירה הגר במלאך האחרון שהינו מלאך ה' כיון שהזכיר שם שמים
- כ **דברי אברהם** | קפיצת הדרך לאברהם מיד ביציאתו מבית אביו
- כב **כפלים לתושיה** | העלים הקב"ה מאברהם שם הארץ כדי שלא ילך בקפיצת הדרך ויפסיד שכר הפסיעות
- כב **המדות ישראל** | מנעיה הארץ מלקיץ לאברהם מאת הליכת לוט
- כב **שפתי כהן** | נס קפיצת הדרך כדי להראות לאברהם את הארץ
- כג **מגלה צפונות** | לא קפצה הארץ לאברהם כדי שיושל שחר על כל פסיעה ופסיעה
- כג **וידבר משה** | הליכת אברהם בארץ ישראל בכדי שלא ינהה מנס קפיצת הארץ
- כג **שמן אפרסמון** | פסקה הארץ לקיץ לאברהם כשפא לארץ קנעו כדי שתהא נוחה לכבש לבניו
- כד **תורת משה** | קדשת הר המוריה הלכה ובהא להקביל פניו של אברהם אבינו
- כה **מעשי צדיקים**
- לב **ספיר ויהלום** | הארה חסידית מן הפרשה
- לז **זוהר הקדוש** | עם פרוש הכתר והכבוד

נושאים בפרשת לך לך

דרכי אמונה ובטחון

תפארת שמואל

רבי שמואל צבי מאלכסנדר זיע"א
'והאמן' כתוב חסר - אמונה פשוטה ללא
התחכמות

אברהם אבינו עליו השלום הוא הנה ראשון
למאמינים, שנמצא בו פעם הראשון
בתורה הקדושה ענין אמונה שנקרא 'והאמן'
בה', ויחשבה לו צדקה' (טו טו).

כי אברהם אבינו עליו השלום האמין בה'
באמונה פשוטה ותמה, כמו שכתבו
בספרים הקדושים שנקרא 'והאמן חסר יו"ד',
ויפרשו חסר חכמה, רצה לומר שהניח כל
השגות שהשיג והאמין בה' באמונה פשוטה
כי יחשב לו ה' עוד צדקה וחסד, והשריש
אמונה זו בלבבות ישראל, וזהו 'והאמן' שהוא
פעל יוצא (חג הסוכות):

אגרא דכלה

רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א

אל לאדם להיות להוט אחרי סבות מסוככות
להמציא פרנסתו, רק איזה סבה שתזדמן לו
יבטח בה' וישען באלקיו

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך
ומבית אביך אל הארץ אשר אראך (יב
א). בפסוק הזה יש לרמוז רמז מפלג בדרכי
המוסר, לבל יהיה אדם להוט אחרי סבות
מסוככות להמציא פרנסתו, רק איזה סבה
שתזדמן לו יבטח בשם ד' וישען באלקיו
הממציא לו הסבה, ולא יאמר כחי ועצם ידי
ורב השתדלות בסבות המה היו בעזרי.

והנה דבר כזה יקרא עובד עבודה זרה
בטהרה, שמשים משען ומשענה לאיזה
סבה מסבות, ודבר זה גורם לבטל עבודת
הבורא יתברך שמו, כי מחשבתו דבוקה תמיד
ומשוטטת בהכלי עולם ומחשב תמיד בסבות
להמציא פרנסתו ומחיתו וצרכיו.

מה שאין פן הבוטח בהשם יתברך תניח
נפשו וינחו רעיוניו ויסיר מדעתו אהבת
העולם ותענוגיו, כי ישער בדעתו שלא יוסיף
ולא יגרע במחשבתו ורעיוניו, רק הכל יהיה
כפי גזרת הבורא, על פן יסיר דאגת העולם
מלבו.

ביאור הפסוק 'רבות מחשבות בלב איש ועצת
ה' היא תקום'

וזה מה שאמר המלך החכם 'רבות מחשבות
בלב איש (משלי יט כא) [רצה לומר האדם
בסקלותו רבות מחשבותיו להשתדל בסבות
להמציא לעצמם אהבת העולם, דהינו עשר
וכבוד, ולריק יגיעו, כי לא יוסיפו ולא יגרעו
בעבודתם דבר רק] ועצת ד' היא תקום, על
ידי איזה סבה שזמין לו הבורא גדולה או
קטנה.

הרמז בלשון הפסוק

וזה נרמז בכאן בתורה הקדושה. 'ויאמר ה'
אל אברהם, אברהם נקרא השכל, מח
החכמה, א"ב ר"ם, שהחכמה נקרא אב, והוא
רם ששוכן ברום הגוף במח, והמשפיל יבין
עד היכן הדברים מגיעין [כי יציא מילתא
בסוד חכמי האמת שהחכמה נקראת אב לאכהן],
ולרמז הזה, אברהם ראשי תבות רבות מחשבות
בלב איש.

נושאים בפרשת לך לך

אביד, המקום שהחזקו בו אבותיך, אפלו הכי עזב כל אלה כדי ללכת אל הארץ אשר אראך.

ובא להודיענו בנה, כי הצדיק מרב אמונתו בהקדוש ברוך הוא, מניח הנדאי שרואה בעיניו פחיים חיותו, ובוטח בה' במה שמבטיחו לאחר מיתה.

וזהו שבאך התורה להודיענו, לומר ראו הצדיק שנקרא אב נרם, הוא שמאמין בדברי הקדוש ברוך הוא שאומר לו לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך שאתה רואה בעיניך בחיי חיותך, אל הארץ אשר אראך לאחר מיתה, וזהו הצדיק המאמין:

אזי השם יתברך ברוך הוא אומר להשכל שבאדם הנשפע מתכמה עליונה, לך מארצך, הינו ארצייתך שאתה דבוק בהן, הינו אהבת הממוץ והתענוגים. וממולדתך אהבת התולדה, פי אם לרצון הבורא.

'ומבית אביך אהבת היחוס והכבוד, מפל זה תסיר מחשבתך ולא שושטו רעיוניך בנה לרדף אחרי סבות מועילות לזה, כי לא תוסיף ולא תגרע בעבודתך שום דבר. רק אל הארץ אשר אראך, רוצה לומר איזה סבה בארציית אומין לך, בנה תעסק על פי התורה אשר הוריתך:

פתוחי חותם

בפי יעקב אביחצירא זיע"א

המאמין ובוטח בה' בוחר בשכר העולם הבא

הנה באמת כל מה שמסית היצר לאדם להשיג תאוותו בנה העולם, הכל מוכן ומזמן לפני האדם, וכל מה שיצר הטוב אומר לאדם להשיג אינו אלא לאחר המיתה.

ובזה בני אדם נגררים אחר היצר הרע, כי אומרים, איך מניחים דבר המחזק ורואים בו, ורודפים אחר דבר שספק יהיה ספק לא יהיה. והמאמינים והבוטחים בה' אינם חוששים לכל זה, רק דעתם בעולם הפא שכלו טוב.

וזהו שאמר (יב א) ויאמר ה' אל אברהם הוא הצדיק, לך לך מארצך, כלומר אף על פי שאתה מחזק בארץ הלזו וכל תאוות הגוף בה מצויים ומזמנים לפניך.

זאת ועוד, וממולדתך שהוא הגוף, שרודף אחר מה שרואה. זאת ועוד, ומבית

נתיבות שלום

רבי שלום נח מסלונים זיע"א

אברהם אבינו הלביש עצמו ביראת שמים כדי שלא יבא לידי זחיות הרעת ונאווה

בספר הקדוש פאר אברהם מבאר מן הספא קדישא מסלונים זיע"א, דהנה אברהם אבינו היה מתירא לאחר כל הנסים הגדולים שעשה עמו הקדוש ברוך הוא באור פשדים ובמלחמת ארבעה מלכים, פן יגיע לו על ידי זה התרוממות הלב ויבא חס ושלום לזחות הדעת, שידמה בנפשו שאם הקדוש ברוך הוא עוזר לו כל כך מסתמא ראוי הוא לזה. ולכך הלביש עצמו ביראת שמים שזו העצה לזחות הדעת, שעל ידי שמעורר בלבבו גדל היראה מתבטלת ממנו זחות הדעת.

הבטחון מביא שלא יתגאה בכל אשר זוכה

אמנם הקדוש ברוך הוא אמר לו, אל תירא אברהם (טו א), אינך צריך לאחוז במדת היראה כדי להנצל מזחות הדעת, פי לך יש עצה אחרת – אנכי מגן לך, הינו שהרי כל

אֲנָכִי ה' – הָאֲמוּנָה שֶׁהוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ
הוא בּוֹרָא וּמְנַהֵיג עֲשֵׂה וְעוֹשֶׂה, וְגַם שֶׁאֲנָכִי
אֱלֹהֶיךָ – הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא אֱלֹהֶיךָ,
הָאֱלֹהִים שְׁלֹךְ, שְׂבִינְךָ כִּף וּבִינְךָ כִּף נִקְרָאוּ בְּנִים.

וְזֶה יְסוּד הַבְּטָחוֹן, שְׂיִהוּדֵי סְמוּךְ וּבְטוּחַ
בְּאַהֲבַת ה' אֵלָיו וּבִקְשׁוֹר שְׂבִינְךָ יְהוּדֵי
לְאָבִיו שְׂבִשְׂמִים שְׁלֹא יִשְׁתַּנֶּה, וְהוּא אֱלֹהֶיךָ
בְּכָל הַמַּצְבִּים.

הַתְקַף וְהוֹדָאוֹת שֶׁל הַבְּטָחוֹן בַּהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ
צְרִיכָה לְשִׁמְי הַקְּדָמוֹת אֵלָיו, הָאֲמוּנָה
וְהַאֲהָבָה שְׂבִינְךָ יִשְׂרָאֵל לְאָבִיהֶם שְׂבִשְׂמִים,
שֶׁמִּגְדֵּל אַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ שֶׁהוּא אוֹהֵב לְהַשֵּׁם
יִתְבַּרַךְ וְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אוֹהֵב אוֹתוֹ, מְגִיעַ לְשִׁלְמוֹת
הַבְּטָחוֹן, שְׂבוֹטֵחַ בַּה' שְׂיִנְהֵיג אוֹתוֹ מֵה שְׂטוֹב
עֲבוּרוֹ. וְאַבְרָהָם אָבִינוּ מִכַּח הָאֲמוּנָה שְׁלֹו וּמִכַּח
הַאֲהָבָה שְׁלֹו אֲכַן הִשִּׁיג אֵת שְׁלָמוֹת הַמְדָרְגָה
הִרְאוּהָ שֶׁל בְּטָחוֹן:

עבודת ה' לשמה

עטרת ישראל

רבי ישראל מבאבבאל זיע"א

חז"ל התירו לקיים התורה ומצוות שלא לשמה
כיוון שבתחלת שנות האדם אינו מרגיל בעבודת
הבורא אך הכונה צריכה להיות להגיע לבסוף
ללשמה

וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָהָם לֵךְ לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּגו'. עַד
וְהָיָה בְּרַכְתָּהּ. הַתּוֹרָה מְרַמֶּזֶת דֶּרֶךְ הַתְּלִיכּוֹתוֹ
לְעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ, כִּי לְתַלְכִּיתָ זֶה נִבְרָא הָאָדָם
בְּעוֹלָם הַזֶּה לְקִיּוֹם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת. אָמֵן לְפִתְחַ
חֲשָׁאוֹת רוֹבֵץ, וְהַיֵּצֵר הָרַע נִבְרָא תַּכְּף עִם הָאָדָם
וּבְכָל יוֹם מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם לְהַטּוֹתוֹ מִדֶּרֶךְ
הַטוֹב.

וְלָכֵן הִתִּירוּ תַּכְמִּינוּ ו'ל וְאָמְרוּ בְּחֻכְמָתָם
(פסחים ג.) לְעוֹלָם יַעֲסֹק אָדָם בַּתּוֹרָה

הַנּוֹסִים שְׁעֲשִׂיתִי עִמָּךְ הָיוּ מִכַּח הַבְּטָחוֹן שֶׁהָיָה
לְךָ שְׂאֲנָכִי מִגֵּן וּמִחֶסֶד לְךָ, וּכְיִן שִׁישׁ לְךָ
הַבְּטָחוֹן הָרִי שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד.

מֵאֹד הוּא עַל דֶּרֶךְ מֵאֲמַר חז"ל (אבות כ"ד)
מֵאֹד מֵאֹד הָרִי שְׂפַל רוּחַ, דָּאִף שְׂשָׁכְרָךְ
הַרְבֵּה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לְךָ הַרְבֵּה, אִין
זֶה מְבִיא לְזַחַת הַדַּעַת, אֲלֹא לְמֵאֹד, לְשִׁפְלוּת
רוּחַ, שְׂאֵם אֲתָה יוֹדַע שְׂכָל כַּחֲךָ הוּא רַק מִכַּח
בְּטָחוֹנְךָ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגֵּן וּמִחֶסֶד לְךָ,
אֲזַ כָּל הַנּוֹסִים שְׁעֲשִׂיתִי עִמָּךְ מְבִיאִים רַק לְשִׁפְלוּת
רוּחַ וְשִׁבְרוֹן לֵב.

הטעם להתימת ברכת אבות ב'מגן אברהם'

וְזֶהוּ מֵה שְׂבִינְךָ חוֹתְמִין בְּבְרָכָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל
שְׂמוּנָה עֲשֵׂרֶה 'מִגֵּן אַבְרָהָם', שְׂאֲבָרְהֶם
אָבִינוּ עֲבַר אֵת כָּל הַנְּסִיּוֹנוֹת וְאֵת כָּל הַמֵּאֲרָעוֹת
מִתּוֹךְ בְּטָחוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגִינוֹ וּמִחֶסֶהוּ.

וְהִינוּ דְּמִפְרָשׁ הַכְּתוּב אֲנָכִי מִגֵּן לְךָ, שֶׁהַשֵּׁם
יִתְבַּרַךְ הָיָה מְגִינוֹ וּמִבְטָחוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ, שֶׁתִּדִיר הַחֲזִיק מִמִּיחַד בְּמִדַּת הַבְּטָחוֹן
בַּהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ, וּבְכַח זֶה עֲבַר אֵת הַכֹּל. וְזֶה
גַּם מְשִׁמְעוֹת חֲתִימַת הַבְּרָכָה הִרְאשׁוֹנָה שֶׁהִיא
כְּנֶגֶד אַבְרָהָם, בְּלִשׁוֹן 'מִגֵּן אַבְרָהָם', עַל שֵׁם
מִדַּת הַבְּטָחוֹן שֶׁהִתְהַלֵּךְ לוֹ.

אמונה ואהבה. תכונות אברהם אבינו – שרש
מדת הבטחון

וַיֵּשׁ לְבָאָר שְׂכִינּוֹת עֲנִין הַבְּטָחוֹן מִמִּיחַד
לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, דִּהְיָה מְצִינוֹ שְׂמִי עֲנִינִים
שֶׁהֵם מִדַּת אַבְרָהָם אָבִינוּ: 'הָאֲמוּנָה' שֶׁהָיָה
רֵאשׁ לְכָל הַמֵּאֲמִינִים, וְכֵן מִדַּת 'הַחֶסֶד וְהַאֲהָבָה',
וּכְמוֹ דְּנִקְרָא 'אַבְרָהָם אֲהָבִי' (ישעיה מא ח).

וְעֲנִין הַבְּטָחוֹן יְסוּדוֹ מְשִׁמֵי עֲנִינִים אֵלָיו. כְּמוֹ
שֶׁבִּאֲרָנוּ דִּיְסוּד הַבְּטָחוֹן נִכְלָל בְּדַבְרָה
הִרְאשׁוֹנָה מְעַשְׂרַת הַדְּבָרוֹת 'אֲנָכִי ה' אֱלֹהֶיךָ',
שֶׁהִיא מְצוֹת הָאֲמִנָּה ה'. שְׂפָלוֹל בְּזֶה ב' חֲלָקִים,

נושאים בפרשת לך לך

למדרגה זו להאמין אשר מלא כל הארץ כבודו וכל הארץ ומלאה לה היא וכל הדברים התחתונים בארץ הליו הם דגמת הארץ העליונה.

ואעשך לגוי גדול ודרשו חז"ל 'פי כאן אי אפה זוכה לכנים', רצה לומר בבחינת שלא לשמה לא תזכה לשום הולדה בקדשה, 'אבל שם' בבחינת לשמה תזכה להולדת המחין ונשמות ולבנינים קדושים ותהיה בבחינת נצח מטעי מעשה ידי להתפאר' (ישעיה ס כא).

וכמו שנגמר 'ישאל אשר בך אתפאר' (שם מט א), ו'כמו שאמרנו' (ברכות ו.) תפלין דמארי עלמא כתיב בהו ומי גוי גדול. ואכרך בממון גם כן כמו שנגמר 'ארץ ימים בימינה' וכל שכן עשר וכבוד.

ואגדלה שמה, פרוש הנפש של האדם נקרא שמו, כמו שנגמר 'נפש חיה הוא שמו' (בראשית ב יט), איתא בזהר הקדוש (ח"ב צד:.) זכה יחבין ליה נפשא זכה יתיר יחבין ליה רוחא קדישא זכה יתיר כו', נמצא בכל פעם תגדל הנפש ביותר.

והיה ברכה פרוש רש"י הברכות מסורות בדרך וכו'. עד 'צדיק מושל ביראת' (שמואל ב' כג א) ודרשו חז"ל (מ"ק טז:) מי מושל בי צדיק, הקדוש ברוך הוא גזר גזרה וצדיק מבטלה:

תפארת שלמה

רבי שלמה מרדומסק זיע"א

כל התפלות והבקשות הם כדי שיתגדל שמו ושהיה לנו כל צרכינו כדי שנוכל לעבודו יתברך בשמחה

ואעשך לגוי גדול ואכרך ואגדלה שמה והיה ברכה (יב ב). ברש"י זה שאומרים אלהי אברהם, ואכרך' זה שאומרים אלהי צדק.

ומצות אפלו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה יבוא לשמה. והוא על מנת שיקראוני רבי על מנת שיקראוני עשיר, אבל לא למנתר חס ושלוש.

ובדרך זה יכול האדם בקל להרגיל את עצמו בדרך התורה ועבודה מנצרתו וגם פי זקין לא יסור ממנה. וכאשר יהיו כל אברי גופו וחושיו ומדותיו מרגלים בדרך הטוב באין מחסור רק הפנה הטובה למצו שמו ותברך, כשיבא לייג שנים שבא אליו יצר הטוב יהיה בנקל לו לכבש את יצרו הרע לשעבד מחו ולבו ולהיות עבד נאמן לקונו ותברך ולעשות צונו באמת. וכל השטותים ומעשה נערוות מהימים הראשונים פלו.

וזו היא פונת חז"ל באמרם 'למד אדם כו' שמתוך שלא לשמה כו', רצה לומר לך היה פונתו בתחלת עבודתו שלא לשמה כדי שמתוך זה יבא לידי לשמה ולא ישאר חס ושלוש בשלא לשמה.

הבאר והרמז בפסוקים

וזהו הרמז במאמר ותברך לאבינו הראשון לך לך, הליכה הראשונה לעבודתי מתר אפלו להנאתך וטובתך - כדי להרגיל את עצמך לילך בדרך טובים, אבל זה יהיה עקר פונתך למען תוכל להתרחק אחר כך מארצך וממולדתך מפל מחשבות ארציות וגופניות שיש לך לראות את הנולד מזה שיקראוך רבי או עשיר.

ומכית אכיד, על דרך מאמר חז"ל (סוכה נו:) שותא דינוקא דאבוה או דאמיה, פי כן דרך אבי הגלד ואמו מפתים אותו ללמד ולהתפלל לצרכי עצמו ולהנאתו.

מכל אלה צריך להתרחק בבואו בשנים, רק לבא אל הארץ אשר ארצך, פרוש שתבא

אומרים (היה עם פיפות) 'הורם מה שיאמרו' וכו'. ה' ישלח עזרו שיהיה כל מגמת חפצנו בכל צרכינו למען כבודו ותברך שמו לכל יחסר לנו מטובו למען נוכל לעבדו בשמחה וטוב לכב.

וכזה היה עבודת אברהם אבינו עליו השלום להמשיך אלקותו ותברך שמו על כל העולם. וזה שאמר רש"י במתק לשונו זה שאומרים אלקי אברהם, שיתפללו כל באי עולם על המשכת האלקות של אברהם פנ"ל.

וזוהו שאומרים בתפלה 'אלהינו ואלהי אבותינו אלקי אברהם' וכו', פרוש המשכת האלקות של אברהם שהיה ברצונו אז, כן נזכה אנחנו כלנו להרים קרן ממשלתו על כל העולם במהרה בימינו אמן:

יבאר על פי מעשה אשר הובא בספר עמק המלך שפעם אחת בערב יום כפור לעת ערב בעיר חברון היה חסר איש אחד למנון עשרה ונצטערו יושבי העיר מאד, והיה להם גס ומופת גדול שבא אברהם אבינו עליו השלום ועמד עמם בתפלה עד אחר תפלת נעילה, ואחר כך נעלם מהם, עין שם וזוה הרמז בדברי רש"י ז"ל בך חותמין כו', כי תפלת נעילה היא גמר החתימה].

והענין הוא, כי התפלות בצרכי בני אדם הוא באמת מדרגה שפלה מאד בבני חיי ומזוני, עניני עולם הזה השפל, אף האדם המשגיח על כל דרכיו במישור, יהיה כל מגמת חפצו בבקשתו למען כבודו ותברך שמו להרים גדלתו וממשלתו יכירו ונדעו כל יושבי תבל וכו'.

ולזה טרם עמדו להתפלל אומרים 'ד' שפתי תפתח' וכו'. גם בתפלת ימים הנוראים

פְּרַשְׁת לָךְ לָךְ

חֲדוּשֵׁי הַרִ"ם

רבי יצחק מאיר מגור זיע"א

פרשת לך לך הוא הכולל כמו מאור לחשך

ויאמר ה' אל אברהם וגו' (יב א). איתא בגמרא (ירושלמי שקלים פ"ב ה"ה) 'תראה בעל שמועה כאלו עומד לנגדו, שהשמועה והחדוש ההוא שיך לשרש נשמתו של בעל השמועה, ולכן נקרא בעל השמועה, וכאשר לומד ויודע שהם דברי תורה, מאיר בו נשמתו של בעל השמועה, וזה פרוש שינאה כאלו בעל השמועה עומד לנגדו וכו'.

הוא בעל השמועה. הרבי מלבלין זצ"ל היה אומר, שבהגיעו לפרשת לך לך היה אצלו הברדל כמו בין האור להחשך (ראה קהלת ב ג), יצן שאברהם אבינו עליו השלום מאיר את העולם (ראה ב"ר ב ג):

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וגו' (אמר רבי יצחק, משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בינה אחת דולקת, אמר תאמר שהביכה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הביכה אמר לו אני הוא בעל הביכה, כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה

בסדרות האלו אברהם אבינו עליו השלום

פרשת לך לך

שִׁפּוֹת אִמָּת

רבי יהודה אריה לייב מגור זי"ע א

בכל עת על האדם להתעלות ממדרגה למדרגה כדי שהתורה והמצוות לא יהיו מתוך טבע והרגל

במדרש (בראשית רבה ט א): לך לך (יב א), שמעי בת כו' והטי אָנְךָ, מְשַׁל כו' וְרָאָה בִּינָה דוֹלָקָת, תאמר שהיא בלי מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה כו'.

שהאדם נקרא מהלך, שצריך תמיד לילך ממדרגה למדרגה, כי ההרגל נעשה טבע, והטבע משכח ומסתיר הפנימיות החיות. ואפלו בתורה ומצוות אם נעשין הרגל נעשה טבע, ושוכח הפנימיות. לכן צריך בכל עת לחפש דרך ועצה חדשה.

התחדשות מעשה בראשית כל יום כדי שלא יגבר הטבע

ולכן הקדוש ברוך הוא מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית - שלא להיות גובר הטבע, וזה הבירה שדולקת, עולם הזה הטבעי כל מה שנוכנס בה, אף על פי שכל הטבע על ידי נקדה חיות מלמעלה, אבל הוא נטבע בטבע, והטבע מכלת הכל כענין שכתוב (בראשית מא כא) 'ולא נודע כי באו אל קרבנה'.

ולכן הקדוש ברוך הוא בטובו מחדש בכל יום מעשה בראשית, והאדם צריך לחפש למצא זאת ההתחדשות כמו שגאמר (משלי ה לד) 'לשקד על דלתתי יום יום'. ולכן כתוב 'שמעי בת כו' ואחר כך שנית 'והטי אָנְךָ', לומר שתמיד צריך להיות מוכן לשמע.

הבאור בפסוק

וזהו שגאמר לך לך, לעולם צריך להיות מהלך 'אל אשר ארצך' - תמיד השגה חדשה, לכן נקרא האדם מהלך, שכל שעומד בלי התחדשות מיד הטבע שולטת בו, וכן

כלא מנהיג, הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר לו אני הוא בעל העולם, (בראשית רבה ט א) (יב א)

שִׁמְחַת יִשְׂרָאֵל

רבי ירחמיאל ישראל יצחק מאלכסנדר זי"ע א

על אף חשכת הגלות ותבערת נסיונות היצר בדורות האחרונים גלוי וידוע לפני הקב"ה פנימיות לבות בני ישראל ויוציאם מחשכתם

כאשר הציץ אבינו מתחלת עד סוף כל הגלות, ורָאָה דִּלְקָת אֵשׁ הַתְּבַעְרָה מִן הַיָּצֵר הָרַע, שאור שבעסה ותקף השעבוד וחסכות הזמן, ואין גודר גדר ואין מי נעמוד בפניו, ובכל יום קללתו מרבה מחברו, כי תגדל המדורה והלהקה.

ומה יעשו ענני הצאן התועים בלי רועה ומנהיג, והמה עננים ודלים מדעת ובשפלות המצב ולא יוכלו אף לעורר מעט, ולפתח פתח פחודו של מחט איזה אתצרותא דלתתא, ממילא בלח ההנהגה לא יהיה ביכולתם לרחם עליהם, וגם מי שיעורר בעדם ורחמים רבים ממקור הרחמים גם כן לא יהיה להם, ממילא לפי סבתו חס ושלום לא יהיה תקומה חלילה.

לזאת הציץ עליו הקדוש ברוך הוא, אני הוא מנהיג העולם הזה - הינו אם נסתמו כל השערים והגיעו חס ושלום לשער הנו"ן כאשר היה במצרים, אז יעשה הקדוש ברוך הוא למען שמו הגדול לפדות חלקו, בכחינת מלך אסור ברהטים.

לאשר פי משגיח על תכן נקודה הפנימית שבלב כל אחד מישראל, מה שאי אפשר למלאך ולשרף להבין זאת, וזלת אני ה' חוקר לב בוחן פליות, וזה היא 'אני', בכחינה זאת הנני מנהיג העולם אז:

חיים ושלוה

רבי חיים אלעזר ממנומקאטש זיע"א
מעלת אברהם ושרה שאף בהיותם נרדפים לא
חדלו מלעסק בקרובי הבריות

צריך להבין מה זה אשמעינן שהיה בתרין
דיקא, שגירו שם הגרי"ם פנזפר. ויש
לומר הרמז, כי בטבע בני אדם כי אם ירדפוהו
ויחרימוהו בני אדם בשביל עבודתו להשם
יתברך, אז לבו מלא מרירות ולא יחשב עוד
להוסיף מצות וענינים מה שאינו מחיב, אף
יחשב בלבו מי יתן ואוכל לקום – בתוך
הצרות ורדיפות האלו – עתה על כל פנים
המטל עלי בחיובא, ולא להוסיף מה שאינני
מחייב ללל פנזפר.

וזהו שאמר הפתוב בצדקותיו של אברהם
ושרה כי הנפש אשר עשו – שגירו
פנזפר לעיל, בתרין – גם בהיותם נרדפים
בתרין אף מבית אביה ומדינתו בשביל אמונת
ה' ומצותיו, ומה לו להוסיף עוד גרים לזה,
ולא נצטוו ללל על זה, וגם לדורות לא יהיה
זה מצוה ביחוד, כי קשים גרים לישאל וכו'
(יבמות מז:), זולת אם בא מעצמו וכונתו לשם
שמים בלבד ומבקש מאתנו, והמה עוד השתדלו
להרבות גוים לאמונתו ועבודתו יתברך שמו
גם בעת חרין פנזפר, וזה מדת אברהם אוהבו:

ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויש אהלה
בית אל מים והעי מקדם (יב ח)

אילה שלוחה

רבי נפתלי מליטאנוויסק זיע"א

מקומות בהם דרכו רגלי הצדיקים מסגלים
להפלה

שמעתי ממורי הקדוש (אדמו"ר הרב הצדיק מורנו
הרב שלום זללה"ה מפעלא) שאמר שצריך
לתן טעם למה נכתבו בתורה הקדושה המראה
מקומות.

מלאכים למעלה שאינם תוף הטבע נקראים
עומדים, ובעולם הזה נקרא האדם מהלך פנ"ל
(תרו"ס):

אל הארץ אשר אראך (ולא גלה לו הארץ מזה,
כדי לחככה בעיניו ולתת לו שכר על כל הדור ודבור,
רש"י) (יב א)

לקוטי הלכות

רבי נתן מברסלב זיע"א

עקר הנסיון הוא מה שלא מראים לאדם
מתחלה מה יזכה אם יעמד בו

זה עקר הנסיון של האדם, מה שאין השם
יתברך מראה להאדם מיד בעת הנסיון
מה שיזכה אם יעמד בזה הנסיון והצרוף.

כי בודאי אם כל אדם היה רואה בזה העולם
כל מה שיזכה כשישבר פאוויתו ומדותיו
הרעים, בודאי לא היה לו נסיון ללל, כי מי
פתי וסכל שישליף נעימות לנצח בזה, אורות
נשגבות פאלה בשביל שטות בזה ברנע קלה
בזאת. אף עקר הנסיון מחמת שאינו רואה כל
זה, על בן צריך התחזקות גדול.

וזה בחינת אל הארץ אשר אראך, שאין השם
יתברך מראה ארץ חיים ששם נעימות
בימינו נצח, שהוא תכליתו הטוב הנצחי, שעל
די זה כל הנסיון שלו, ואם התגבר ויתחזק
על מה שצריך להתגבר וירדף אתר התכלית
הזה, יקבל שכר על כל דבור ודבור שדבר
והתחנן לפני השם יתברך לזכות לזה (הלכות

שבת הלכה ז)

**ויקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו
ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר
עשו בחרן** (שהכניסן תחת כנפי השכינה, אברהם מגיד
את האנשים ושרה מנגינת הנשים, רש"י) (יב ה).

פרשת לך לך

(משל כד טו), מי שהוא טפוש אומר אימתי אקרא כל התורה, ומי שהוא פקח מהו עושה, שונה פרק אחד בכל יום יום עד שמסיים כל התורה בלה וכו', עיני שם.

זהו הפרוש 'ויסע אברם הלוף ונסוע הנגבה' – הינו שהיה הלוף וגדול בתורה כנ"ל, ופרש רש"י 'לפרקים' – הינו כפקח הזה ששונה פרק אחד בכל יום עד שמסיים כל התורה בלה. וזהו הפרוש 'יושב כאן' – הינו במסקתא זו 'חדש או יותר', ונוסע משם ונוטה אהלו' של תורה 'במקום אחר' – הינו במסקתא אחרת, עד שסיים כל התורה בלה והגיע למדרגה שהפליית נובעות לו תורה (בראשית רבה סא א) ונקים כל התורה אפילו ערוב תבשילין בנוסע (ימא כח): והבין:

וילך למסעיו (בחזרתו פרע הקפותיו, רש"י) (יג א)

מהר"ש מבעלזא

רבי שלום מבעלזא זיע"א

'בחזרתו פרע הקפותיו' – רק בחזרתו הבין שמטרת נסיעתו היתה להרחיב פעלים לעבודת הבורא

וילך למסעיו. פרש רש"י בחזרתו פרע להם הקפותיו. פרוש, בכל מקום בואו היה אברקם אבינו משריש אמנה בלבות בני אדם ועושה נפשות לאל אחד, אמנם בתחלת הלוכו לא ידע אברם שזו היא מטרת נדידתו מארץ כנען למצרים, ולכן באשר שאלו אותו מפני מה הוא נוסע לא היה בידו להשיבם תשובה.

אבל בשובו מדרכו, אחרי אשר ראה מה שהצליח לפעל במקומות אשר בא שמה, ידע כבר למה צוה לו ה' לצאת מחרן, ופרע להם התשובה שנשאר חייב להם. וזהו שפרש רש"י בחזרתו פרע להם הקפותיו -

אך הטעם, כי המקומות אשר דרכו בהם רגלי הצדיקים המה מסגלים לתפלה, הן להתפלל ביתר שאת וביתר עז והן שתקבל בקשתו, על כן מודיע לנו תורה הקדושה מקומות שהתפללו בהם אבותינו כמו שאמר יעקב אבינו עליו השלום אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי וכו' (סנהדרין צה:).

על האדם לאחו בשפלות ולהתמלאות יראה וחרדה מהבורא

ואמר הכתוב 'בית אל מים והעי מקדם', כי צריך האדם לידע אשר הבורא יתברך מציץ מן החרפים מאחוריו ובה' תמלא האדם רתת וסלחלה.

וגם צריך האדם לידע שפלות עצמו מקדם ואיך יעזי פניו לעמוד בתפלה לפניו מלך רם ונשא, וזה 'בית אל מים והעי מקדם', 'העי' לשון חורבה, כי שפלות עצמו צריך להיות מקדם, אמן בן יהי רצון:

ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה (הלוך ונסוע - לפרקים יושב כאן חדש או יותר ונוסע משם ונוטה אהלו במקום אחר, רש"י) (יב ט)

דברי ישראל

רבי ישראל ממודו"ץ זיע"א

המו נאה ומתקבל על הדרך הראויה לקניית כל חלקי התורה

יש לרמוז, דיודע 'הנגבה' הינו התורה, כמו שאמרו (כבא בתרא כה:): הרוצה להחכים גדרים, והפרוש 'לפרקים' יש לומר הינו על דרך שאמרו רז"ל בגמרא (עבודה זרה יד:): מסכת עבודה זרה של אברקם אבינו ארבע מאה פרקי הוויזין.

והענין יש לומר כך, הינו כדאיתא במדרש (דברים רבה ח א) 'ראמות לאויל חכמות'

כל אלה חברו אל עמק השדים הוא ים המלח

(יד א)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביהצירא זיע"א

תאוות העולם תחלתם מתוק וסופם מר

בא לרמוז פי זה העולם הוא עלול לנזקין לבוא האדם על ידו לידי חטא ולידי עברה, לפי שכל העולם הזה כל תאוות יצר הרע יש בו, והגוף גם כן מחמר קרץ ומצא מין את מינו ונעור. האדם גורם, והמקום גורם, והיצר גומר ומשלים.

והעולם הזה ראוי לקרא בשם עמק השדים ובשם ים המלח. עמק מלשון שוחה עמקה, השדים מלשון השלכה, כמו 'ירה ירה' (שמות יט יג) דמתרגמינן 'אשתדאה ישתדי', כלומר, עמק שגשגלכים בו כגני אדם ונופלים.

ים המלח, לרמוז שמימי העולם הזה מלוחים וסרוחים, שאף על פי שתאוות העולם הזה נראים לעין מתוקים, סופם מלוחים וסרוחים, מרים כלענה, כמו שצאמר (משלי ה ד) 'ואחריתהה מרה כלענה'.

וזיהו שאמר כל אלה חברו, כלומר יצר הרע וכחותיו הנזכרים והאכרים הגורמים לחטא פנזפר, כלם נתחברו וקאו למקום הגורם לחטא, הוא העולם הזה שהוא עמק השדים, שמי שנופל בשוחה עמקה שבו, דהינו בתאוותיו, גשילף ונופל ואין לו תקומה. והוא הנקרא ים המלח, לרמוז שמי ששתה מימיו, אף על גב דנראים לו מתוקים, סופם מלוחים וסרוחים ומרים כלענה, רחמנא לצלן:

שגלה להם על מה הקיף וסובב אותו השם יתברך בדרך הזה:

מאמר יחזקאל

רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א

בחזרתו פרע הקפותיו - כאשר חזר ממצרים ושמעו כל העולם הנסים והנפלאות שארעו לו האמינו בצדקותו למפרע

בעת שהיה אברהם אבינו עליו השלום נוסע ממקום למקום, ובכל המקומות אשר עבר דרך שם היה צועק ומכריז שה' הוא האלקים בשמים ובארץ, והיה מכניס הרבה אנשים תחת כנפי השכינה, היו אנשים שלא היו מאמינים בו, באמרם שאם היה אמת כדבריו, אם בן איש כזה, אם הוא באמת עבד נאמן להשם יתברך, והוא מבחר שבדורו, למה יהיה נע ונד בארץ לא לו, ומהראוי לאיש כמותו שיהיה יושב במקומו ובמנוחה כבכדורו של עולם ובעשר ורחה.

אלא אחר שהיה הנס במצרים עם שרה אשתו, אשר נלקחה לבית פרעה וינצע ה' את פרעה נגעים גדלים וגו' (יב יז), דבר זה נתפרסם בכל המקומות הקרובים והרחוקים, ועתה היו כלם מאמינים שאברהם אבינו עליו השלום הוא עבד נאמן להשם יתברך.

וזיהו הענין בחזרתו פרע הקפותיו, 'פרע' הוא ענין התגלות, 'הקפותיו' - מה שהיו מקדם בהסתר, בעת חזירתו היה מראה לכל שהשם יתברך עושה עמו נסים ונפלאות, והשם יתברך הוא האלקים בשמים ובארץ:

פרשת לך לך

עשיר תלמיד חכם שלא הפסיק מלמודו לצורך
נתינת צדקה לעני

כתבו המפרשים ד"ש לדרגת דהוי ליה לכתב
ומלכי צדק מלך שלם כהן לאל עליון
הוציא לחם וזין. ואפשר לומר דהתורה הקדושה
מרמוז לנו בזה דבר נחמד, על פי משל, שאמר
חכם אחד לאיש אחד שנשארו בבית המדרש
לאחר התפלה ללמד שעורו תמידין בסדרן,
ובתוף למודו בא אליו עני אחד ולחש לו
דבר באזנו, והוא לא שמע אליו והראה לו
שאינו יכול להפסיק באמצע למודו, וכן היה
כמה פעמים.

והחכם ראה כל זה והלך אחריו לשאל אותו
מה בקשתו שלוחש לזה כמה פעמים
באמצע הלמוד, וספר לו שהוא עני ואין לו
לחם לטפיו, וגם הנגש בא לקחת ממנו הכרים
בעד המס שצריך לשלם, והאיש הזה הלומד
כאן בבית המדרש הוא עשיר גדול, ומבקש
ממנו שיתן לו על כל פנים בהלוואה כסף
מעט שיוכל להחיות את נפשו ונפש טפיו,
והוא לא רצה להפסיק בלמודו.

וכאשר שמע זאת החכם הנ"ל הוציא כסף
מבקשו של העני הנ"ל ונתן לו,
והוא חזר לבית המדרש והמתין עד שגמר
העשיר הנ"ל כל למודו, וספר לו מעשה,
שהנכרי בעל עגלה שלו לקח לו בדרך ספין
קטן בעד פשוטה (מסבצ כסף זול), וכבר יבש
מאד וגם חתיכת בשר, ובהיותם על הדרך
הוציא הלחם היבש ונשף ממנו בשניו, והבשר
שהיה רך חתף עם הספין הנ"ל, ואמרתי לו
שפוטה, הלא הבשר שהוא רך תוכל לאכול
אפילו בלא ספין, והלחם היבש יותר טוב
שתחתך בספין שלא תשבר בו שניך.

והשיב לי, אדוני, הספין לקחתי בעד מעות
ואני חס עליו שלא ישבר, אבל

ויקחו את כל רכש סדם ועמרה ואת כל אכלם
וילכו (יד יא)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

המצוות של הרשע הולכות לסטרא אחרא
ונקרא מת

כא לרמוז פאן מה שאמר רבותינו זכרונם
לברכה (ספר הליקוטים תהלים נ טז), הכל
המצות שאדם עושה, פשוהא חוטא ורמנא
לצלן לוקחת הסטרא אחרא כל המצות שסגל
ונטמעים שם, ומוספים כח וחיית בסטרא
אחרא.

וידוע גם בן דחיות האדם הישראלי הם
המצות והמעשים טובים, ואם אין לו
או שהיו לו ואבדם על ידי מעשיו הרעים אין
לו חיות, ולהכי הרשעים אפלו בתייהם קרואים
מתים (ברכות יח), כיון שאין בהם ניצוצות
הקדושה נשארים פגרים מתים.

זהו שאמר פאן, כיון שנצח היצר הרע וכחוחיו
את האברים, שבה ונטל מהם כל ניצוצות
הקדושה שסגלו על ידי מעשים טובים, וזהו
ויקחו את כל רכש סדם ועמרה, כל מה שסגלו
הלב והעינים ממצות ומעשים טובים, ואת כל
לרבות שאר האברים, ומה שכתוב ואת כל
אכלם הינו החיות הקדושה שבהם:

ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם וזין והוא
כהן לאל עליון (יד יח)

אמרי ספר

רבי שמואל מדאראג זיע"א

מלכי צדק מלך שלם הוציא לחם וזין' על
אף שהוא כהן לאל עליון / משל גפלא על

ויאמר אברהם ה' אלקים מה תתן לי ואנכי הולך ערידי וכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר (טו)

(ב)

מאור ושמש

רבי קלונימוס קלמן עפ"שטיין זיע"א

אין לחקות את מעשי הצדיקים ולעשותם כמצות אנשים מלמדה אלא יש ללמד מהם היאך לעבר את ה' בלב שלם

הנה יקשה לדרשת הגמרא (יזמא כח:) על מלת 'דמשק' שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, אם כן לאיזה ענין הנפיר אברהם אבינו בהתנצלותו לפני השם יתברך ויכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר, כי לפי דרשת הגמרא הוא דברי שבח לאליעזר, והנה די באמרו מה תתן לי וכן משק ביתי הוא יורש אותי.

על כן נראה שדברי חז"ל בגמרא הנ"ל רמזו לנו על ענין אחר, שצריך לידע ולהודיע לבני אדם המתחברים את עצמם לצדיקים, שלא ללמוד את עצמם לעשות כתנועותיהם והנהגותיהם כמצות אנשים מלמדה, הינו מפני שהצדיק הוא עושה כפי יעשה הוא גם כן כמותו, כי זה הוא לא טוב מאד, רק שילמד לעשות כפי שכלו באמת לאמתו לעבוד את השם יתברך בלב נכון.

וזה הוא שאמר אברהם אבינו ויכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים – פרוש שדולה ומשקה, שלומד אותם לעשות מצות אנשים מלמדה, לעשות מה שרבו עושה, וזה לא טוב. והשיב לו השם יתברך לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיד וגו'.

ועדין הנה נרא אברהם שגם יוצאי חלציו יעשו מצות אנשים מלמדה בלא לב נכון וחקם, על כן הוציא אותו החוצה ואמר

השנים לא לקחתי בעד מעות. וכן עשית אתה, שהראית לעני שבא לבקש ממך מעט כסף, רמזת לו שאיך יכול להפסיק מלמודך, [כ"ן] השנים לא לקחת בעד מעות, ובקיום מצות הלמוד אין לך חסרון כסף, אבל צריך לקיים גם מצות צדקה, וד"ל.

וכזה מובן מקרא קדש שהתחלנו בו, וימלכי צדק מלך שלם הוציא לחם וינין וקיים מצות הכנסת אורחים, והגם והוא כהן לאל עליון והנה טרוד בעבודת ה', אף על פי כן לא מנע את עצמו מלהפסיק בעבודתו ולהוציא לחם וינין, לקיים מצות צדקה ויגמילות חסדים באברהם ואנשיו, וד"ל:

הרמתי ידי אל ה' וגו', אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך (ואמר אברהם למלכא הסרום ארמיית ידי בצלו קדם יי קדם אל עלאה דקנניה שמיא וארעא, תרגום אוגולוס) (יד כב-כג)

אמרי קדש

רבי משה מקרשאנוב זיע"א

אברהם התפלל להקב"ה אפילו על חוט ושרוך נעל ולכן לא הצריך לקחת מאומה ממלך סרום

שמעתי משם זקני הגאון הקדוש מורנו הרב שלמה זצ"ל אב"ד דפה קרשאנוב דהפרוש הוא כן, דאברהם אמר למלך סרום דעל כל דבר שהוא צריך הוא מתפלל להקדוש ברוך הוא, אפילו הוא צריך חוט או שרוך נעל.

וזה פרוש התרגום 'ארמיית ידי בצלו', אם מחוט ועד שרוך נעל, אם כן ממילא ואם אקח מכל אשר לך, הלא איני צריך כלל משום אדם, ורפח"ח (מחשבות משה):

פרשת לך לך

בו לא אכילה ושתיה וכו' מה צדקה שנין שם, אלא יעשה צדקה עם שאינם ראויים לעולם הבא לתן להם בתורת צדקה, עד כאן.

הרמז בלשון הפסוק

ובזה אפשר לומר פי אברהם אבינו היה בכחינה זו וענו בעיני עצמו עד שאמר 'ואנכי עפר ואפר' (בראשית יח כז), וחשב בלבו שאינו ראוי לשום גמול, רק פי אם יעשה עמו הקדוש ברוך הוא בתורה צדקה.

וזהו ויחשבה לו צדקה, כלומר חשב עם עצמו, וזהו 'ויחשבה'. שאיש כמותו, וזהו אומרו 'לו', הוא אינו ראוי לשום גמול רק בתורת צדקה, וזהו אומרו 'צדקה', עד כאן לשונו הקדוש:

ויאמר אדני אלהים כמה אדע כי איךשנה, ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותור וגזול. ויקח לו את כל אלה ויבחר אתם בתוך ויתן איש בתרו לקראת רעהו ואת הצפר לא בחר (טו ח-ו)

מחשף הלבן

רבי יעקב אביחצירא זי"ע א

להתבבק בשכינה צריך להוסיף קדשה אחר קדשה

אפשר לרמוז דאברהם אבינו עליו השלום בקש מהקדוש ברוך הוא שיורהו דרך ישרה כדי להתבבק בשכינה כראוי. והנה התבבקות האדם בשכינה צריך קדשה אחר קדשה וטהרה אחר טהרה יום אחר יום, ובכל יום יוסיף על היום שעבר, כדי שבזה יוכל לקנות נפש רוח נשמה, ואם יזכה יוכל להשיג אף חיה שהיא נשמה לנשמה, ויזכה שתגיע לו הארה גם מיחידה.

לו ספר הפוככים ויאמר לו פה יהיה ורעד' – פרוש דגמת הפוככים שהם בעלי שכל, פדכתיב 'והמשכלים יזהרו וגו'' (דניאל יב א), והפוככים אינם מקבלים בהירות המאורות זה מזה, רק כל אחד הוא מאיר בפני עצמו, ועל פן המאורות של הפוככים אינם דומים זה לזה, והבטיחו השם יתברך שכן יהיה ורעו, שיעבדו את השם יתברך כל אחד לפי שכלו, ולא יעשו מצות אנשים מלמדה רק הכל באמת, והבין:

והאמן בה' ויחשבה לו צדקה (ויחשבה לו צדקה - הקב"ה חשבה לאברהם לזכות ולצדקה על האמונה שהאמין בו. דבר אחר, כמה אדע, לא שאל לו אות אלא אמר לפניו הודיעני באיזה זכות יתקנום בה כו', רש"י (טו ו)

ספתי צדיקים

רבי פנחס מדינוביץ זי"ע א

אברהם אבינו היה סבור שאינו ראוי לשום גמול אך האמין שה' יעשה עמו צדקה | מעשה מרבי אלימלך מליז'נסק זי"ע א

ספר הרב הצדיק הקדוש איש אלהים מאפסא נ"י: פעם אחת נתאכסן אצלי הרב רבי אלימלך ז"ל נבג"מ, ויחדתי לו בית בפני עצמו, פעם אחת נכנסתי אצלו ומצאתיו שיושב ומחשב חשבונות לעצמו אם הוא ראוי לעולם הבא. וספר עם עצמו: נפשי נפשי, אינך ראויה לעולם הבא, וחשב כל דפי שיש בו.

ישוב נחם את עצמו ואמר: הלא אפילו אם אינך ראוי, מכל מקום הקדוש ברוך הוא ברב חסדו ינחילך חלק לעולם הבא, כי הלא אמרו ז"ל קודשא בריך הוא קים כל התורה וכו', נחם אבלים ועשה שושבינות וגומלי צדקה וכו', והנה בעולם הבא שאין

וזהו קחה לי עגלה משלשת היא הנפש שהיא משלשת בנפש רוח נשמה דנפש, ועו משלשת הוא הרוח שהוא משלש בנפש רוח נשמה דרוח, ואיל משלש [היא הנשמה] שהיא משלשת בנפש רוח נשמה דנשמה, ותו וגוזל היא החיה והארת היחידה. וטרח עד שהשיג כל אלה, וזהו ויקח לו את כל אלה ויכתר אתם בתור, כנגד הנפש רוח נשמה לכד הוא, דשיף בהם התחלקות בין שונכסים בגוף.

וזהו שאמר ויתן איש בתרו לקראת רעהו, דהינו הנפש כנגד הנפש, והרוח כנגד הרוח, והנשמה כנגד הנשמה כמו שכתבנו.

ואת הצפר לא כתר, ואת לרבות אהד, שהרי שנים הם, תור וגוזל, והם כנגד החיה והארת היחידה שהם מקיפים מבחוץ ואין בהם התחלקות כמו הנפש רוח נשמה. וזכה אברהם אבינו עליו השלום לנפש רוח נשמה חיה יחידה, ועל זה נאמר עליו (בראשית כד א) 'יה' ברך את אברהם בכל':

וירד העיט על הפגרים וישב אתם אברהם (טו)
(א')

אמרי נעים

רבי מאיר מדון יקוב זיע"א

דבורי תורה ותפלה ללא התלהבות הם כפגרים מתים

'עיט' הוא עוף, כמו שפרש רש"י ז"ל, ורומז על המלאכים, הנקראים 'עוף השמים' ויליף את הקולי' (קהלת י, כ), והמה המלאכים שנוכראו מדברי תורה ותפלה.

אמנם באם הדבורים הם בלי התלהבות האמתית, אז הם כגוף בלא נשמה ונקראים פגרים בלי חיות, ועל ידי זה גם

והנה האדם קונה [נפש] ולא בשלמות, ואם מתעסק במעשים טובים קונה נפש בשלמות, ואחר כך כדי להשיג הרוח, צריך להוסיף קדשה על קדשה והשפדלות יותר מן הראשון, ואז משיג את הרוח, ואחר כך טהור דים יוסיף אמץ להתאמץ בקדשה יתרה הרבה, כדי להשיג הנשמה, ואחר כך השפדלות וקדשה יתרה כדי להשיג חיה, והארה מן היחידה.

נר"ן מתחלקים ח"י אינם מתחלקים

והנה הנשמה והרוח והנפש משכנס בגוף האדם בפנימיותו ממש, הנשמה שורה במח, והרוח בלב, והנפש בכבוד, והחיה והארת יחידה הם מקיפים מבחוץ ואינם נכנסים בגוף.

גם דע שהנפש והרוח והנשמה השורים בגוף, כל אחד ואחד מהם כלול משלש, דהינו הנפש יש בה נשמה דנפש ורוח דנפש ונפש דנפש, והרוח יש בו גם כן נשמה דרוח ורוח דרוח ונפש דרוח, והנשמה גם כן יש בה נשמה דנשמה ורוח דנשמה ונפש דנשמה.

והנה הנשמה והרוח והנפש, שלשון מתלבשים זה בתוך זה, הרוח מתלבש בתוך הנפש, והנשמה בתוך הרוח. ומתחלקים כל אחד עם הדומה לו, דהינו הנפש דרוח עם הנפש דנפש, והרוח עם הרוח, והנשמה עם הנשמה, וכן נמי הנשמה מתחלקת. אמנם הרוח החיה והארת היחידה, הם מקיפים מבחוץ ואינם מתחלקים כמו הנפש רוח נשמה.

אברהם טרח והשיג את כל חלקי הנר"ן

וזהו כונת הפסוקים. **במה אדע כי אירשנה** – דהינו הודיעני במה אתדבק עם השכינה דבוק גמור, והשיבו הקדוש ברוך הוא, זה הדבר תלוי בדרך שצריך לטרוח כדי לקנות נפש רוח נשמה חיה יחידה, וזכה תזכה להתדבק בשכינה.

פרשת לך לך

ידי גדל פת הקדושה, ואזי גם הדברים אשר הם בדרך הטבע נחשבים לגס וכו'.

ועל פי זה מוכן היטב, דהנה כל אותן האמות לא נשתלשל מהם פת הקדושה כלל, והיו כלם מצד הסטרא אחרא, ואף על פי שעשה אברהם אבינו עליו השלום כל זאת על פי הדבור שהיה בהכרח להביא לעולם את כל אותן אמות הרשעים בבחינת קלפה קדמה לפרי.

ועוד מטעמים הכמוסים לפניו יתברך שמו אשר עמקו מחשבותיו יתברך שמו, מכל מקום לא התגבר השטן למנע הולדתו, דהנה ניחא ליה בהכי, על כן לא נחשב זה לגס, דהולדת הזקן ימצא לפעמים גם בטבע. **מה** שאין פן לדת יצחק אבינו עליו השלום שהיה מקור הקדושה, וגם שעל דו היתה השתלשלות כל בית ישראל, על זה היתה התגברות השטן גדולה מאד למנע זאת, כי ידע שעל ידי זה הוא עתיד להיות מנצח לגמרי, לכן שפיר נחשב זה לגס גדול:

ואברהם בן תשע ותשע שנה בהמלו בשר
ערלתו (יז כד)

לקוטי שיחות

רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זיע"א
באור דברי הרמב"ם שאין אנו מלים עצמנו מחמת שמל אברהם אבינו אלא אך ורק מחמת צווי הקב"ה למשה רבנו
ושנים לבד על העקר הגדול וכו' שכל מה שאנו מרחיקים או עושים היום אין אנו עושין אלא במצות הקדוש ברוך הוא על ידי משה רבנו עליו השלום, לא שהקדוש ברוך הוא אמר זה לנביאים שלפניו, כגון וכו', אין אנו מלין מפני שאברהם אבינו עליו השלום מל עצמו ואנשי ביתו, אלא מפני שהקדוש ברוך הוא צוה אותנו

המלאכים שנבראו מהם גם כן בלא חיות, כמבאר כל זה בספרים רבים.

על כן צריך האדם להיות זריז בתורה ומעשים טובים לעשות בהתלהבות וחסקות גדול ועל ידי זה מפיח נשמת חיים בהמלאכים. **וזוהו** יורד העיט על הפגרים – שיש להם ירידה כאשר עושה המצות בגוף בלא נשמה, על כן וישב אתם אברהם – שצריך האדם להיות נושב ומפיח בהם רוח חיים:

ויפל אברהם על פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן
מאה שנה יולד וגו' (יז יז)

דברי יואל

רבי יואל מטאטמר זיע"א
הטעם שלידת יצחק אבינו נחשבת לגס עצום ואלו לדת בני קטורה אינה מכלטת כלל בתור נס
מה דמצינו שלידת יצחק אבינו עליו השלום היתה נחשב לגס גדול שלא בטבע לאברהם אבינו עליו השלום שהיה כבר זקן בן מאה שנה, ואברהם אבינו עליו השלום עצמו כשנתבשר מפי הקדוש ברוך הוא על בשורת לדת יצחק, היתה תמה על הדבר ואמר הלבן מאה שנה יולד.

ולכסוף מצינו דכמו מ' שנה לאחר מכן יוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה (בראשית כה א), והוליד עוד כמה אמות, ולא מצינו בשום מקום שהיה נחשב זה לאיזה נס ופלא, ולכאורה צריך באור, וכי משוא פנים יש בדרך וכו'.

אמנם יובנו הדברים על פי הקדמה אחת אמיתית המובא בדרךינו כמה פעמים וכו', דכל היכא שישנה קדושה יתרה, מתגברים לעמתה פחות היצר הרע וכת דיליה ביותר, כי יראים לנפשם פן יהיו מנצחים לגמרי על

מה שאין כן במילה, שהקשר של מצוה זו שאנו מקימים למצות מילה דאברהם אבינו אינו רק טעם וזכר, אלא שהוא אותו הענין ממש, שתכן מצות מילה שלנו הוא מה שמכניסים את הנמול' בביתו של אברהם אבינו.

ויש לבאר הטעם שלא זו בלבד שמצות מילה התחילה מאברהם אבינו, אלא עוד זאת – שמצות מילה שאנו מקימים לאחרי מתן תורה קשורה לאברהם ועד שנקראת 'בריתו של אברהם אבינו':

'בריתו של אברהם אבינו' אינה פרימת ברית על קיום התורה ומצות, כי ענין התורה מתחיל מזמן מתן תורה, וכנ"ל מהרמב"ם שאין המצות שלנו באות מהצוויים שלפני הדבור. אלא ה'ברית' עם אברהם, 'ביני וביניכם ובין ורצף אחריו', היא עם ישראל, דהתחלת עם ישראל היא מאברהם יצחק ויעקב, ומאז התחלה ברית וקדשת ישראל.

ונמצא, שאף שהמצות שלנו אינן קשורות להמצות שלפני הדבור – מכל מקום מציאות עם ישראל מתחילה מהאבות. ומזה – שני הענינים שבמצות מילה: גוף המצוה והחובה של מצות מילה (כאחת מתרי"ג מצות) אינו שייך לצווי הקדוש ברוך הוא לאברהם, כי אם רק למצות הקדוש ברוך הוא על ידי משה רבנו.

אבל תכן הברית הנפעל על ידי מצוה זו – השייך לעם ישראל – הרי זה 'בריתו של אברהם אבינו', היא המשך להברית שפירש הקדוש ברוך הוא עם אברהם, 'זאת בריתי'.
ביני וביניכם ובין ורצף אחריו' (חלק ל עמ')

: (55)

על ידי משה רבנו שנמול כמו שמל אברהם אבינו עליו השלום (פיח"מ חולין ספ"ז).

לכאורה יש להקשות: מפיון שמצות מילה המטלת עלינו אינה מצות מילה שנצטווה אברהם אבינו, אלא יסודה וענינה הוא – מצות הקדוש ברוך הוא על ידי משה רבנו עליו השלום – מדוע נקראת מצוה זו בשם 'בריתו של אברהם אבינו', ועד שנקבע שם זה בגסח הברכה – 'להכניסו בביתו של אברהם אבינו'?

ויש לומר הפאור בזה – בפשטות: בהעיקר הגדול, שכתב הרמב"ם – דזה שאנו מקימים את המצות אינו מפני הצוויים שקדמו להצוויים על ידי משה רבנו בסיני – פונתו לומר שכל החיוב המטל עלינו בקיום כל המצות בא אף ורק מהצווי של הקדוש ברוך הוא על ידי משה רבנו עליו השלום, בלי קשר וזיקה להצוויים שנאמרו על ידי הנביאים שלפניו. אבל אין זה נוגע לגוף המצות ומהותן, ויתכן שפירש שגדרן ומהותן של המצות דלאחר מתן תורה: יש להן קשר ודמיון לענינן שלפני מתן תורה – ועד שיתכן שמהותן וענינן אחד.

ובגדרון דנו – מצות מילה: ודאי שרק צויו של הקדוש ברוך הוא על ידי משה רבנו הוא המחייב אותנו לקיים מצוה זו, ולא הצווי לאברהם. ובניחוד עם זה מהותה של מצות מילה שנצטוינו היא היא בריתו של אברהם אבינו – הקדוש ברוך הוא צננו (על ידי משה רבנו) להכניס את הבן (על ידי ברית מילה) בהברית שפירש הוא ותפרף עם אברהם אבינו.

ועל פי זה נמצא, שבמצות מילה יש חדוש גדול לגבי שאר המצות שנצטוו עליהן קדם מתן תורה: בשאר המצות הרי המצוה כפי שנחנה במתן תורה היא מצוה חדשה שאינה קשורה עם הצווי שהיה לפני מתן תורה, ועל דרך נחנה תורה ונתחדשה הלכה.

פרשת לך לך

עד שהיא כראשי תבות ושם ה'ק"ה הוא בסופי תיבות. ועל כן היא מבחינת ומדרגת השמירה, ולמעלה מבחינת התורה שגשפלה למטה מבחינת שמים אלו.

זכה יובן ענין שאברהם קים כל התורה פלה עד שלא נתנה ולא קים מצות מילה, מפני שרצה להגיע לאותה מילה גדולה שמלמעלה למטה. ולכך קים כל התורה פלה שלמטה מאותה מילה ואחר כך זכה לאותה מילה גדולה שמלמעלה.

זזהו שנאמר גמול אברהם ולא פתיב וימל את עצמו כמו שנאמר תחלה גבי מילת ישמעאל ומקנת פספו דכתיב וימל כו' (יז כג), לפי שהיא המילה שמלמטה, אבל אברהם זכה לגלוי בחינת וימל ה' את לבבך על כן נאמר גמול אברהם כו'.

זזהו בעצם היום הזה גמול, פרוש בעצמיות של היום הזה, ויום הזה הוא היום שפלו ארץ שפלו טוב כו'. והעצמיות של היום הזה הינו אותו הגלוי הגדול שיהיה לעתיד לבוא גלוי בחינת רב טובך, וכשנתגלה לו בחינת העצם של היום הזה אז גמול אברהם כו'.

הפטרה

וקני ה' יחליפו כח (ישעיה מ לא)

תורת שמעון

רבי שמעון מירוסלאב זיע"א

הצדיקים מקבלים כח לעשית מופתים כתיב (ועוד) תורת ה'ק"ה, כי שם ה'ק"ה — יו"ד צמצום, ה' התפשטות, ו' המשכה כו', שעל ידי זה נמשכה למטה.

וקני ה' יחליפו כח. הינו הצדיקים מחליפים את עצמם עם השם ותברך ככנול,

בעצם היום הזה גמול אברהם וגו' (יז כו)

תורה אור

רבי שניאור זלמן מליאדי זיע"א

הטעם שלא מל אברהם אבינו את עצמו קדם שנצטוו

להביין מפני מה לא מל אברהם את עצמו קדם, מאחר שקים כל התורה פלה עד שלא נתנה (וימא כח:). ולהביין זה צריך להביין תחלה ענין המילה, דהנה פתיב לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמירה (דברים ל יב), ראשי תבות מילה וסופי תבות ה'ק"ה.

והענין, דהנה תחלה פתיב וימלתם את ערלת לבבכם (שם י טו), וכתיב וימל ה' אלקיך את לבבך (שם ל ו). ופרושו, שיש שתי בחינות מילה, האחת היא מלמטה למעלה, שצריכים אנו למול את ערלת הלב, והוא ענין התשובה, ואמרו רז"ל אם ישאל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין.

ואחר קבוץ גלויות פתיב ויהיבך אל הארץ והיטבך כו' (פסוק ה שם). והוא המילה שמלמעלה למטה, וימל ה' את לבבך. והינו שבחינת מילה ראשונה שמלמטה למעלה היא אחרותא דלתתא, והאחרותא דלעלא הוא הגלוי בחינת וימל ה' את לבבך כו'.

והנה על מילה שניה הזאת שיהיה לאחר קבוץ גלויות ולאחר קיום התורה פלה פתיב מי יעלה לנו השמירה ראשי תבות מילה, שהיא למעלה מבחינת התורה, כי על התורה נאמר לא בשמים היא, שהיא נשפלת למטה דוקא. ונקראת (שמות יג ט). תהלים יט ח. (ועוד) תורת ה'ק"ה, כי שם ה'ק"ה — יו"ד צמצום, ה' התפשטות, ו' המשכה כו', שעל ידי זה נמשכה למטה.

אבל מילה הנ"ל היא למעלה משם ה'ק"ה,

מצות הכל בכל כחם במסירות נפש, והשם יתברך נותן להם כחו לעשות נפלאות ומפתים:

שהם נותנים את כחם להשם יתברך במה שהם מתפללים בכת כחם, ולומדים תורה ועושים

אוצרות גאוני הדורות

הרע שולט עליו, אבל דבר שהוא בנגלה ובפרהסיא אז יכול עין הרע לשלט עליו, וראייה לדבר מהלוחות הראשונות (תנחומא כי תשא לא).

ואם בן הכא שאמר השם יתברך לאברהם אבינו עליו השלום 'ואגדלה שמך', ואם בן יש חשש חס ושלום שלא ישלט בו עין הרע, ועל זה אמר לו 'והיה ברכה' שלא ישלט בו שום עין הרע.

ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה כצאתו מתרן (יב ד)

ארץ חמדה

רבי מאיר ליבוש מלבי"ם זצ"ל

תקון כל הימים והשנים על ידי תשובה מאדקה

על דרך הרמז יש לפרש על פי מה שכתוב (משלי ג ב) 'שנות חיים ושלום יוסיפו לך', איזו הם שנות חיים אלו שנים שעושים בהם מצות ומעשים טובים, כי השנים שאין עובדין בהם להקב"ה הם פלא היו ואינם נחשבים כלל, ועל זה אמרו (ברכות יח:) 'רשעים בחייהם קרוים מתים. אבל השנים שעושין בהם מצות ומעשים טובים, כל שנה מתעלה ונכנסת בחשבון, וקרוים שנות חיים, וכמו שאמרו על 'ויקראו ימי ישראל למות' (בראשית מז כט) שהיו כל ימיו מתקרבם ובאים, כי כלם היו שלמים ומתעלים במעשה יום ויום על תכונת התורה והמצות.

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך (יב א)

דברי מהרי"א

רבי יהודה אסאד זצ"ל

השנת הנבואה בארץ ישראל במראה ולא בחירות

אפשר לומר דהנה ידוע דאברהם זכה גם בחוץ לארץ לגדלה עד למאד, אם בן איזה דברים אשר לא היה יכול להשיג בחוץ לארץ יש לומר חוץ מה שפרש רש"י פאן אין אפה זוכה לבנים, יש לומר דגם אברהם זכה לכל השגות אשר השיגו כל הנביאים אף בחוץ לארץ, אף להשיג הנבואה במראה ולא בחירות היה אברהם מכרח לילך לארץ הקדושה.

וזה שאמר הכתוב לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך דייקא, דהיינו שם תשיג הנבואה בבחינת המראה, והיינו 'אשר אראך', אבל פאן בחוץ לארץ אי אפשר לך להשיג גדלה פזאת.

ואגדלה שמך והיה ברכה (יב ב)

תפארת יעקב

רבי שבתי ליפטיץ זצ"ל

ברכת ה' לאברהם אבינו שלא תשלט בו עין הרע

הנה ידוע דכל דבר שהוא בצנעא אין עין

בן אחריו. הא דהנפיר הפתוב שנית ללוט, משום דאברהם נהג בלוט כמו שהוא הדין בגר, דמי שבא להתגזר לא היו מקבלין אותו רק דוחין אותו, ורק אם מתחזק שוב מקבלין אותו, ויכמו שנהגה נעמי, בתחלה אמרה להם 'שבנה בנתי' (רות א יא), ואחר כך פשראתה פי מתאמצת ללכת אתה קבלה אותה. וכן פאן בתחלה לא לקחו אברהם עמו רק לוט הלך מעצמו, ואחר כך ויקח אברהם כו' ואת לוט'.

ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח לה' ויקרא בשם ה' (אהלה' כתיב, בתחלה נטה אהל אשתו ואחר כך אהלו רש"י) (יב ב)

נחלת יעקב

נבי יעקב אברהם צ"ל

המקרב קרוביו ומכבד את אשתו תפלתו נענית

צריך להבין הדבר, מה רמו רש"י בזה. ונראה לי על פי שאמרו חז"ל ביבמות (סב:) המקרב קרוביו ומכבד אשתו יותר מגופו עליו הפתוב אמר (ישעיה נח ט) 'אז יקרא ואני אענה' כו'.

ולפי זה שפיר שהפסוק רמזו שאברהם קיים הדברים אלו, שלקח לוט בן אחיו, בזה היה מקרב קרוביו, וייט אהלה' לכן פרש רש"י 'אהלה' כתיב תחלה נטה אהל אשתו ואחר כך אהלו, נמצא היה מכבד אשתו יותר מגופו, ואחר כך בנה מזבח וקרא בשם ה', פי המקיים הדברים אלו כתיב 'אז יקרא ואני אענה'.

אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחייתה נפשי בגללך (יב א)

יש מאן דאמר במדרש (ב"ר ל ח) דבן מ"ח שנה הפיר אברהם את בוראו, ואם בן ממילא השנים שקדם לכן אין נחשבים לחיים אמתיים כלל, ולא היה להם להכנס בתשובון השנים כלל. אמנם יש עצה לזה במה שאמרו (יומא פו:) דתשובה מאהבה עונות פזכיות, ואם בן ממילא אברהם אבינו שעשה תשובה מאהבה, בנדאי נתקנו כל השנים על ענינם להקרא שנות חיים באמת.

וכזה פרשתי מה שאמרו (סו) גדולה תשובה שמארכת ימיו ושנותיו של אדם, רוצה לומר כי יש תשובה מיראה שעונות נעשות פשגות, ואם בן ממילא השנים שהיה רשע אינם בכלל שנותיו, פענן שפתיב (משלי י כז) 'יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצרנה', ותשובה זו היא מדרגה קטנה, אבל גדולה תשובה זו 'שמארכת ימיו ושנותיו של אדם', הינו תשובה מאהבה שעונות נעשו פזכיות, וכל ימיו ושנותיו נוספים להכנס במנן השנים.

והנה אברהם לא זכה לתשובה מאהבה עד שיצא מתרן ופרש מבית אביו עובד עבודה זרה, ואז נכנסו כל שנותיו במנן השנים, וזה שפתיב ואברהם בן שבעים וחמש שנים נעשה בצאתו מתרן שעשה תשובה מאהבה, פי קדם לכן הנה ליה מ"ח משניו שלא היו בתשובון שנות חיים.

וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט וגו' ויקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו (יב ד-ה)

בית הקלוי

נבי יוסף דב בר הלוי סולוביצ'יק צ"ל

התרחקותו של אברהם מלוט כדינו של הכא להתגיר

ויקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט

ארץ המדֶה

רבי מאיר ליבוש ב"ר יהואל מיכל זצ"ל - המלבי"ם

גרדשי בן נח על ידי אמירה

נרְאָה לְבָאָר עַל פִּי מַה שֶּׁכָּתַב הַרְמְב"ם בְּהַלְכוֹת מְלָכִים (פ"ט ה"ח) דְּכֵן נַח כְּשֶׁמְשַׁלַּח אֶת אִשְׁתּוֹ מִבֵּיתוֹ אוֹ שֶׁהִיא יוֹצֵאָה מִבֵּיתוֹ וְאוֹמְרִים שָׂאִין זֶה אִשְׁתּוֹ, הֵן הֵן גְּרוּשִׁין שְׁלָה וְאִין צְרִיף סִפְר כְּרִיתוּת. וְיָדוּעַ מַה שֶּׁכָּתַב הַרְמְב"ן (בראשית כו ה) דְּהָעָבוֹת לֹא קָיְמוּ תְּרִי"ג מִצְוֹת רַק בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל בַּחוּץ לְאַרְץ לֹא הָיוּ מְקַיְמִין רַק שֶׁבַע מִצְוֹת בְּגֵי נַח.

וְזֶה הָיָה עֲצַת אַבְרָהָם אֲבִינוֹ שֶׁהָיָה מִתְּיָרָא פֶּן יִקְחוּהָ הַמִּצְרִיִּים בְּחֻזְקָה וְיַעֲבְרוּ עַל אֶסוּר אִשְׁתּוֹ אִישׁ וְיַעֲנִשׁוּ עַל יָדוֹ בְּסִבְתּוֹ, וְיָדוּעַ מַה שֶּׁאָמְרוּ חו"ל (שבת קמט:) כֹּל מִי שֶׁחִבְרוּ נַעֲנֵשׁ עַל יָדוֹ אִין מְכַנְסִין אוֹתוֹ בְּמַחְצוֹתָ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֹאמַר (תהלים ה ה) 'לֹא יִגְרַף רַע', הָרִי שֶׁנִּקְרָא בְּשֵׁם רַע.

וְעַל כֵּן זֹאת הָיְתָה עֲצוֹתוֹ שֶׁהִיא תֹאמַר בְּפִרוּשׁ שֶׁאֵינָה אִשְׁתּוֹ, וּמִמִּילָא תִּהְיֶה מְגֻרֶשֶׁת כְּדִין כֵּן נַח וְלֹא יַעֲנִשׁוּ הַמִּצְרִיִּים עַל יָדוֹ, וְעַל זֶה אָמַר לְמַעַן יִיטַב לִי בַעֲבוּרָה, כִּי כְּשִׁינְעִנְשׁוּ עַל יָדוֹ נִקְרָא רַע, וּבִקְהוּפָה אֶהְיֶה נִקְרָא טוֹב וְלֹא רַע.

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֵל לוֹט אַל תְּהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין רַעִי וּבֵין רַעִידִי כִּי אֲנִשִּׁים אַחִים אֲנַחְנוּ (יג ה)

בית אהרן

רבי אהרן רייזמאן זצ"ל

רמז הכתוב לטענת רעי לוט שנתנה הארץ לאברהם ולוט יורשו

'כי' אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ, וְקִשָּׁה מַה נְתִינָת טַעַם זֶה הוּא. וְנִרְאָה לִי שֶׁכֶּף פְּרוּשׁוֹ,

שְׂרָשׁ"י מְפָרֵשׁ שְׂרׁוּעֵי אַבְרָם הָיָה מוֹכִיחִין לְרוּעֵי שָׁל לוֹט עַל הַגְּזֵל, וְהֵם אוֹמְרִים נִתְּנָה הָאָרֶץ לְאַבְרָהָם וְאִין לוֹ יוֹרֵשׁ, וְלוֹט יוֹרְשׁוּ וְאִין זֶה גְּזֵל. וְכֵן אָמַר לוֹ אַבְרָהָם אַל נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּין רַעִי וּבֵין רַעִידִי, וּמְפָרֵשׁ מֵאֵי הַמְּרִיבָה, כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ וְלוֹט יִהְיֶה הַיֹּרֵשׁ.

ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ונין והוא כהן לאל עליון (יד יח)

מדרש יהונתן

רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל

התר שתיית יין לכהנים בתוך הסעודה

וְקִשָּׂה לְמַה לֹא הוֹצִיא יֵינן לְכַד, וַיֵּשׁ לוֹמַר דְּאִיתָא בְּגִמְרָא דְתַעֲנִית (יז) אֶסוּר לְכַהֵן לְשִׁתּוֹת יֵינן שְׂמָא יִשְׁתַּכֵּר וְיִהְיֶה פְּסוּל לְעַבּוּדָה אֲפִלּוּ בְּזִמְן שָׂאִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קָנָם, מִשּׁוּם מַהֲרָה יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּיְבַעֲיֵנן כֵּהֵן הָרְאוּי לְעַבּוּדָה.

אֲבָל אִיתָא בְּתוֹף הַסְּעוּדָה מִתַּר לְשִׁתּוֹת יֵינן, שְׂיֵינן שְׁכַתוֹף הַסְּעוּדָה אִינוּ מְשַׁכֵּר. וְהִשְׁתָּא אֲתִי שְׁפִיר וּמְלָכִי צְדָק הוֹצִיא לְחֵם וְיֵינן, וְקִשָּׂה לְמַה הִבִּיא לְחֵם, לְכַד אָמַר וְהוּא כֵּהֵן לְאֵל עֲלִיוֹן וְאֶסוּר לוֹ לְשִׁתּוֹת יֵינן מִטַּעַם הַנ"ל, לְכַד הִצְרִיף לְהִבִּיא לְחֵם וְהָיוּ בְּתוֹף הַסְּעוּדָה.

אור שרְגָא

רבי שרגא פייש פיישמאן זצ"ל

שלמות העבודה על ידי האכלת רעבים גם צמאים

יש לְדַקְדֵק כִּי הִתְאָר 'וְהוּא כֵּהֵן' וְכִי הָיָה לוֹ לומר אֲצֵל הִתְאָר 'מְלָךְ שְׁלָם'. יוֹרָה לְנוּ מִקְרָא קָדֵשׁ זֶה מוֹסַר הַשְּׁפָל, כִּי הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְכַהֵן לְשֵׁרֵת בְּקִדְשׁ,

לך לך

רבנן אלא דהפרש בין הפנים בהעדר הרע, דזה בישא וזה טבא, אבל היכי דהוי לעדיפותא דזה חפים טובא בחכמה וכדעת מתר להעביר נחלה משאר הפנים ולתן לזה דחפים טובא, עין שם [וכו'].

וזה שאמר אברהם רצה להעביר נחלה מלוט ולתנו לאליעזר, הקדים ואמר 'הוא דמשק אליעזר' שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, וכיון דהוא חפים טובא מתר להעביר נחלה מלוט ולתן לאליעזר.

אמרי אש - אהל דוד

בבי דוד דייטש זצ"ל

קשה הלא כבר נאמר לו 'כל הארץ אשר אתה ראה לך אתננה ולורעד', ולמה לא האמין בנבואה ראשונה כמו בזאת.

ונראה לי לתרץ גם זאת אשר אמר אברהם 'יהנה בן ביתי יורש אותי', הלא אף לפי דעתו שלא יהיה לו זרע, מכל מקום לוט ובניו שהם קרובים הם יורשים אותו ולא העבד. ועוד למה סיים 'הוא דמשק אליעזר'.

והנראה לי על פי מה דאיתא בש"ס (סנהדרין יט:) כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הפתוב כאלו ילדו, ואם בן היה סובר אברהם הא דנאמר לו בראשונה 'לך ולורעד אתננה' הינו לאליעזר שהוא כאלו ילדו וכמו זרעו יחשב, ולכן אמר 'הוא דמשק אליעזר', ופרש רש"י שהיה דולה ומשקה מתורתו של רבו. על זה השיב לו הקב"ה לא 'ירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך'.

והאמן בה' ויחשבה לו צדקה (טו ו)

לא די אשר רק יקריב קרבנות או מנחות לאשה לה, כי אם האיש אשר גם יביא מרודים ביתו, ומשביע וזן רעבים וגם צמאים, הוא הפכה האמתי לה'. וזהו 'הוציא לחם וינין' לשובי מלחמה גיעי דרף, ובזה מלא ידו לה', והוא כהן לאל עליון'.

מה נתן לי ואנכי הולך עירי וכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר. ויאמר אברהם הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי (דמשק) נוטריקון שהיה דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, רש"י (טו ב-ג)

יעלת חן

רבי אריה יהודה ליב תאומים זצ"ל

הסבת נחלה לבן מפלג בתורה

יש לדקדק מה ראה פאן ליחס לאליעזר שהיה דולה ומשקה. והנה נראה לפי עניות דעתי, דהנה יש עוד לדקדק בזה דאמר 'וכן ביתי יורש אתי', הרי לוט היה לו ל'יורש' וכדפרש רש"י בפסוק (ג ז) 'ויהי ריב'.

וצריך לומר, פיון דלוט בסדום קלקל מעשיו רצה אברהם להעבירו נחלה, אף לכאורה הוא שלא פדיון, דאסור להעביר נחלה מברא בישא לברא טבא ואפלו משאר יורשים כדאיתא בחשן משפט (סימן רפב).

אך לפי מה דאיתא במדרש פרשה זו (רבה מב א) על פסוק 'ויהי בימי אמרפל', דמיתי עובדא מאביו של רבי אליעזר בן הורקנוס שראה אותו דורש, ורצה להדיר לבניו מונכסיו ולתתם לרבי אליעזר.

והקשה מהר"ש יפה דהיכי עבד הכי דהרי אסור להעביר נחלה אפלו מברא בישא לברא טבא, ומתרץ דעד פאן לא אסרו

חֲמֻדַּת יִשְׂרָאֵל

רבי ישׂראל יהודה קארופניקעל זצ"ל

אברהם היה ענו וחשב שהאמונה בה' היא הזכות היחידה אשר בידו

נִרְאָה לְעֵנִיּוֹת דַּעֲתִי עַל פִּי מַה דָּאִיתָא בְּגִמְרָא (סוכה נא): לְגַבִּי שְׂמַחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה, הִגִּיעוּ לְשַׁעַר הַיּוֹצֵא מִמְּזוּרָח, הִפְכּוּ פְּנֵיהֶן מִמְּזוּרָח לְמַעַרְב וְאָמְרוּ, 'אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהָיוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה אַחֲרֵיהֶם אֵל הַהִיכָל וּפְגִיעָהּ קָדְמָה, וּמִשְׁתַּחֲוִים קָדְמָה לְשֹׁמֵשׁ, וְאָנוּ לִיָּה עֵינֵינוּ'. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר הָיוּ שׁוֹנֵין וְאוֹמְרִין, 'אָנוּ לִיָּה, וְלִיָּה עֵינֵינוּ'.

וְהִקְשָׁה הַדְּבָרִי שְׂאוּל מִהַגְּאוֹן רַבִּי יוֹסֵף שְׂאוּל בַּעַל שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב זִי"ע (חידושי אגדות סוכה ע:), מַה הוֹסִיף וּמַה נִּפְקָא מִיָּנָה בְּמַה שֶׁהָיוּ שׁוֹנֵין. וְתַרְץ עַל פִּי מַה שֶׁפְּתַב הַרַמְבַּ"ן בְּשַׁעַר הַגְּמוּל, שְׂאָף שְׂאִין לְאָדָם שׁוֹם זְכוּת חַס וְשְׁלוֹם, מִכָּל מָקוֹם בְּמַה שֶׁמְקַוֶּה לָּהּ; וּבּוֹטָח בַּה', וְיֵשׁ לוֹ אֲמוּנָה בַּה', זֶה גּוֹפֵא זְכוּת הוּא לוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה יוֹכַל לְהִיּוֹת נֶעְנֶה.

וּבִזְזָה פִּרְשׁ הַדְּבָרִי הַגְּמָרָא בְּרִכּוֹת (לב:), קָנָה אֵל ה' וְגו' (תהלים כו יד), קָנָה וְחָזַר וְקָנָה, וְהִינּוּ בְּזָה שֶׁהוּא מְקַוֶּה לָּהּ; בְּזָה גּוֹפֵא יְכוּל לְחָזַר וּלְקַוֹת. וְזֶהוּ שְׂאָמַר רַבִּי יְהוּדָה הָיוּ שׁוֹנֵין 'אָנוּ לִיָּה', וְהִינּוּ שֶׁשְׂמוּ מִבְּטָחֵם בַּה', וְעַל יְדֵי זֶה 'וְלִיָּה עֵינֵינוּ', בְּזָה גּוֹפֵא יֵשׁ לָהֶם זְכוּת, עַד כָּאן דְּבָרָיו.

וּבִזְזָה יֵשׁ לְפִרְשׁ וְהָאֵמֵן בַּה'', שְׂאֲבָרְהֶם אֲבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הָיָה עָנּוּ גְדוּל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (להלן יח כז) 'וְאָנְכִי עֶפֶר וְאֶפֶר', וְקִסְבוֹר שְׂאִין לוֹ שׁוֹם זְכוּת, אֲבָל זֹאת הֵיטָה לוֹ 'דְּהָאֵמֵן בַּה'' דְּהֵיטָה לוֹ מִדַּת אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן, 'וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צְדָקָה' שְׁחֹשֵׁב דְּבִזְכוּת אֲמוּנָה דִּישׁ לוֹ יַחֲשֵׁב לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְצְדָקָה.

וּתְקַרָא שֵׁם ה' הַדְּבָר אֲלֵיהָ אֵתָה אֵל רָאִי כִי אֲמַרְהָ הִגַּם הֶלֶם רְאִיתִי אַחֲרַי רֵאִי (טז יג)

דְּבָרֵי שְׂאוּל

רבי יוסף שׂאוּל נִתְנָזוּן זצ"ל

הכירה הַגֵּר בְּמִלְאָךְ הָאֲחֵרוֹן שֶׁהֵנוּ מִלְאָךְ ה' כִּינוֹ שֶׁהִזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם

וּתְקַרָא שֵׁם ה' הַדְּבָר אֲלֵיהָ אֵתָה אֵל רָאִי, כִּי אֲמַרְהָ הִגַּם הֶלֶם רְאִיתִי אַחֲרַי רֵאִי, הוּא כְּלוֹ מַקְשָׁה, וּיְכַר כְּתַבְתִּי בְּזָה, וְגַם תְּמוּנָה אֲמַאי הִמְתִּינָה עַד כַּה.

וְהִנֵּה עַל דְּרָךְ תּוֹרְנִי יֵשׁ לוֹמַר, עַל דְּרָךְ שְׂאָמְרוּ בְּמַגְלָה (ג) אֲסוּר לְאָדָם שִׁיתֵן שְׁלוֹם לְחִבְרוֹ בְּלִילָה תִּזְיַשִּׁינָן שְׂמָא שָׂד הוּא, וּפְרִיף הַש"ס אִיךְ נִתָּן יְהוֹשֻׁעַ שְׁלוֹם לְשׂוֹר צָבָא ה', וּמִשְׁנֵי כִּינּוּ דְאָמַר לִיָּה 'שָׂר צָבָא ה' אָנִי' וּגְמִירָא דְלֵא מִפְקִי שֵׁם שָׁמַיִם לְבִטְלָה.

וּלְפִי זֶה כָּל הַמְּלָאכִים שְׁלֵא אָמְרוּ לָהּ בְּשֵׁם ה' הֵיטָה סְבוּרָה שְׂמָא טַעְתָּה בְּדִמְיוֹנָה, לֹא כֵן הַמְּלָאָךְ הָאֲחֵרוֹן שְׂאָמַר לָהּ 'כִּי שָׁמַע ה' בְּעַנְיָךְ', וְעַל כֵּן הִבִּינָה כִּי מִלְאָךְ ה' הוּא, וְלִזְזָה אָמַר 'וּתְקַרָא שֵׁם ה' הַדְּבָר אֲלֵיהָ' הִינּוּ שְׂדָבַר אֲלֵיהָ בְּשֵׁם ה', עַל זֶה קָרָאתִי אֵתָה אֵל רֵאִי, דְּהִינּוּ שְׂבַאת בְּשֵׁם ה'.

מִנּוּשְׂאֵי הַפֶּרֶשָׁה

גַּם קִפִּיצַת הַדְּרָךְ כַּהֲלִיכַת אֲבָרְהָם אֲבִינוּ לְאָרְץ כְּנַעַן

דְּבָרֵי אַבְרָהָם

רבי חיים אֲבָרְהָם אֲרֻנְשְׁטֵיין זצ"ל - מִתְלַמְּדֵי הַתֵּתִם סוֹפֵר

קִפִּיצַת הַדְּרָךְ לְאֲבָרְהָם מִיַּד בִּיציאתו מִבֵּית אֲבִיו

לְךָ לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּמִמּוֹלְדֹתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ יִבִּי (א) לְפִי פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מְקַרָא וּלְפִי טְבַע

חמדת ישראל

רבי ישראל יהודה מארפונקטעל זצ"ל
נמנעה הארץ מלקפץ לאברהם מפאת הליכת
לוט

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם פֶּאֶשֶׁר דָּבַר אֵלָיו ה' וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט (יב ד). לְכַאוֹרֶה צְרִיף בְּאוֹר הַהַמְשָׁף מֵה שְׁפֹתָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָם לְמָה שְׁפֹתָיו וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט, וְאַמְרָתִי עַל פִּי מֵה שְׁפֹרֶשׁ הַיִּיטֵב לֵב בְּעֵקֶדֶה 'בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת הַמָּקוֹם מִרְחֹק וְגו' שָׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר' (להלן כב ד-ה).

דְּהִנְהָה אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם רְצָה לְקַיֵּם מִצְוֹת הַשֵּׁם בְּמִקְדָּם הָאֲפָשִׁירִי בְּמִרוּצָה כְּמוֹ דְאַמְרֵינוּ (ראה ברכות ו) דְּמִצְוֶה לְרוּץ לְדַבֵּר מִצְוֶה, אוּ בְקַפִּיצַת הַדֶּרֶךְ, וְרָאָה גְלַחֲתָהּ שְׁהֵלֶךְ ג' יָמִים וְאַפְתִּי 'הַמָּקוֹם מִרְחֹק'.

וְהִבִּין שְׁמַחְמַת 'שְׁנֵי נַעֲרָיו אִתּוֹ' (שם פסוק ג), שֶׁהֵם עִם הַדּוֹמָה לְחַמּוֹר הֵם עֹכְבוּ מִלְּהִיּוֹת לוֹ קַפִּיצַת הַדֶּרֶךְ, לְכֵן אָמַר 'שָׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר', וְרַק אֲנִי וַיִּצְחָק גְּלַחֲתָהּ, וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו' (שם פסוק ו) אַחֵר כֶּף בְּמִרוּצָה, עַד כָּאֵן דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וַיִּשְׁפְּטִים יִשָּׁק.

וּכְמוֹ כֵּן יֵשׁ לֹמַר כָּאֵן, וַיֵּלֶךְ אַבְרָם פֶּאֶשֶׁר דָּבַר אֵלָיו ה', וְלְכַאוֹרֶה הָיָה רְאוּי שְׁיִהְיֶה לוֹ קַפִּיצַת הַדֶּרֶךְ, וְעַל זֶה אָמַר הַפְּתוּב וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט, וְזֶה עֹכְבוּ מִלְּהִיּוֹת לוֹ קַפִּיצַת הַדֶּרֶךְ.

שפתי כהן

רבי מרדכי הפהן זצ"ל

נס קפיצת הדרך כדי להראות לאברהם את הארץ

וַיֵּצֵאוּ לְלֶכֶת אַרְצָה כְּנָעַן וַיִּבְאוּ אַרְצָה כְּנָעַן (יב ה). אֲפָשֶׁר שְׁנוּכַל לֹמַר שְׁקַפְצָה לוֹ

הַדְּבָרִים הָיָה צְרִיף לְכַתֵּב בְּסֵדֶר הַפּוּף, תַּחֲלָה לְךָ לְךָ מִבֵּית אָבִיךָ, אַחֵר כֶּף מִמּוֹלְדָתְךָ, הִנְנוּ מִהָעִיר מִהַמָּקוֹם שְׁנוּלָה, וְאַחֲרָי זֶה מֵאַרְצָךְ.

וְאוֹלֵי יֵשׁ לֹמַר כִּי אִם לְאַלְעִזָּר עֶבֶד אַבְרָהָם הִיְתָה קַפִּיצַת הַדֶּרֶךְ, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׁעֵשָׂה הַקַּב"ה נֶס כְּזֶה לְאַבְרָם עֲצֻמוֹ, וְלְאַחֵר צֵאתוֹ מִחֶרֶן הַגִּיעַ מִיַּד לְמַחֲזוֹ חֲפָצוֹ, וְעַל זֶה מְרַמֵּז הַפְּתוּב כִּי בְּצֵאתוֹ 'מִבֵּית אָבִיךָ' מִיַּד הַגִּיעַ לְאַרְץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ, עַל כֵּן הִפֵּךְ הַפְּתוּב אֶת הַסֵּדֶר וְאָמַר 'מֵאַרְצְךָ' תַּחֲלָה וְסֵאִים 'מִבֵּית אָבִיךָ'.

נפלים לתושיה

רבי יצחק אליהו לאנדא זצ"ל

העלים הקב"ה מאברהם שם הארץ כדי שלא ילך בקפיצת הדרך ויפסיד שכר הפסיעות

אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ (יב א). בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (לט ט), לְמָה לֹא אָמַר לוֹ הָאָרֶץ, כִּדִּי לִתֵּן לוֹ שְׂכָר פְּסִיעוֹת. וְלְכַאוֹרֶה אִף אִם הָיָה אוֹמַר לוֹ הַמָּקוֹם הָיָה נוֹטֵל שְׂכָר פְּסִיעוֹת.

וַיִּתְּכֵן לְפִי שְׁמַעֲנוּ בְּאַלְעִזָּר שְׁקַפְצָה לוֹ הַדֶּרֶךְ כְּבוֹאוֹ לְחֶרֶן, אִם כֵּן בְּלִמְתִּי סָפַק שְׁבִירָיו שֶׁל אַבְרָהָם שְׁתַּקְפִּץ לוֹ הָאָרֶץ, לְכֵן אִם הָיָה אוֹמַר לוֹ הַמָּקוֹם, אִז מֵרֵב חֲשָׁקוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת בּוֹרְאוֹ לְבוֹא אֶל אוֹתוֹ מְקוֹם הָיָה עוֹשֶׂה תַּחְבּוּלָה שְׁתַּקְפִּץ לוֹ הָאָרֶץ, וְאִז לֹא הָיָה לוֹ שְׂכָר הַלִּיכָה אֶל אוֹתוֹ מְקוֹם, לְכֵן לֹא אָמַר לוֹ רַק 'אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ', וְאִז לֹא יֵלֶךְ בְּקַפִּיצַת הַדֶּרֶךְ, שְׂאִינוּ יוֹדַע לְאִיזָה מְקוֹם, רַק יֵלֶךְ צַעַד צַעַד עַד שְׁיִרְאָה לוֹ הַמָּקוֹם, וּבְזֶה יִהְיֶה לוֹ שְׂכָר פְּסִיעוֹת.

לו הארץ, משום שארץ ישראל נקנית בסיורין (ברכות ה.).

וידבר משה

רבי משה פולק זצ"ל

הליכת אברהם בארץ ישראל בכדי שלא יהנה מנס קפיצת הארץ

ויצאו ללכת ארצה פנען ויבאו ארצה פנען ויעברו אברם בארץ (יב ה-ו). ויש לזקק הרי כבר אמר וילך אברם, ולמה חזר ואמר ויצאו ללכת וכו'. גם הוא מיתר לגמרי, מאחר שאמר ויבאו ארצה פנען פשיטא ויצאו מארצם. גם מה שנאמר ויעברו אברם בארץ אין לו מובן על פי פשוטו.

ונראה לי כי דרשו רז"ל (סנהדרין צה.) באליעזר עבד אברהם שאמר (כד מב) ויאבא היום אל העין מלמד שקפצה לו הארץ, ומעתה קל וחמר לאברהם עצמו שקפצה לו ארץ, ואיתא במסכת תענית (כד.) שאסור להנות ממעשי נסים, ולכן פשהגיע אברם לארץ פנען לא ישב מיד לנות, כי אם הלך בארץ כפי השעור שהרויח בקפיצת הארץ.

וזו שאמר ויצאו ללכת כמעט ויצאו ללכת ויבאו, שקפצה להם הארץ, ועל כן ויעברו אברם בארץ עצמו שלא להנות ממעשה נסים.

שמן אפרסמון

רבי יעקב טננבוים זצ"ל

פסקה הארץ לקפץ לאברהם כשכא לארץ כנען כדי שתהא נוחה לכבש לבניו

ויעברו אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והפנעני אז בארץ (יב ז.) על

הארץ ומצא עצמו בתוכה, ואין זה מן התמה, לעבדו קפצה, לו לא כל שכן. לפי שנתנו לב ללכת ארצה פנען, מיד ויבאו ארצה פנען, לפי שיעדו הקב"ה ואמר לו אל הארץ אשר אראני, לך קפצה לו הארץ ומצא עצמו בתוכה.

מגלה צפונות

רבי אליהו הכהן האייתמרי זצ"ל

לא קפצה הארץ לאברהם כדי שיטל שכר על כל פסיעה ופסיעה

ויצאו ללכת ארצה פנען ויבאו ארצה פנען (יב ה.) קשה דתהו ליה למימר ויקח אברם את שרי אשתו וכו' ויבאו ארצה פנען, מה צריך לומר ויצאו ללכת ארצה פנען, מדקאמר ויצאו ויבאו נראה שבא לרמז שקפצה לו הארץ, ובו ביום שיצא בא לארץ פנען, כמו שדרשו חז"ל (תולין צא:) גבי יעקב וכו'.

וקשה, לרז"ל (ב"ר נט יא) שמנו ארבעה קפצה להם הארץ למה לא מנו לאברהם, ומדלא מנו גם לאברהם נראה שלא קפצה לו הארץ, ואם לא קפצה לו הארץ קשה למה מקיש יציאתו לביאתו לארץ פנען שנראה שקפצה לו הארץ.

ונראה, דלעולם לאברהם לא קפצה לו הדרך לתת לו שכר על כל פסיעה ופסיעה כאשר אמרו חז"ל (ב"ר לט ט) על מה שלא הודיע לו מקום הליכתו איז לתת לו שכר על כל פסיעה ופסיעה, ומה שמקיש יציאתו לביאתו בא ללמדך ענין אחר שבכל כך חבה יצא לקים מאמרו יתברך שלא הרגיש מטרח הדרך כלל, ונדמה בעיניו שכל כך קל מהרה בא לארץ פנען כאלו בו ביום שיצא מחרן בא לכנען. גם יש לומר דלמה לאברהם לא קפצה

פרשת לך לך

לו חשק ללכת ולקרב שמה, גם קדשת המקום מתקרבת אליו, וההפך במתרחק, ככתוב אצלנו על פסוק (דברים יב כא) 'וכי ירבה ממך הדרך וכו' כי ירחק ממך המקום', כי על הראות לך כי רב הדרך ותרחק מהמקום, גם המקום הקדוש ירחק ממך.

אך נהפוך הנה באברהם החפץ לדבק בקדשת המקום, כי על פן פאשר הנה הולך הוא הלוך לעמתו, הנה נוסע הנגבה הוא מקום הר המוריה, כי קדשתו באה ונוסע לקראתו להקביל פניו, כענין (שמות יט יד) 'ויצא משה את העם לקראת האלהים', שאמרו רבותינו ו"ל (מכילתא) כי בלכתם אל פני הר סיני, פן האלהים הנה נוסע מהר סיני וקא לקראתם, והוא מאמר הכתוב באמרו 'ה' מסיני בא' ולא אמר לסיני.

כן יאמר וילך אברהם ה' הלוך הוא, ונסוע הנגבה הוא מקום בית המקדש שבא להקביל פניו, ועל פן לא אמר 'נגבה' כי אם גם ה"א בראש תבה, לומר מי הנה נוסע הנגב עצמו, וה"א בסוף כאומר לנגב, כי אברהם הולך לנגב, באפן שהשני ההי"ן, השניה שהוא הולך לנגב, והראשונה היא שהנגב נוסע לקראתו.

סנהדרין (גה) באליעזר שקפצה לו הארץ, ונקל לומר פן באברהם. ויש מי שאומר שזה שאמר הכתוב (יב ה) 'ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען, שמיד שפיצאו ללכת ארצה כנען באו שמה, כי קפצה להם הארץ.

אבל זה הנה רק בהליכתם, אבל ויעברו אברהם בארץ בארץ כנען גופא, כי שם לא קפצה לו הארץ, יען הנה רצון ה' שיעברו בארץ ויכבש הדרך לבניו, כמאמר חז"ל (ב"ב ג) היות ויהפנעני אז בארץ ועל ידי הליכתו הנה נח לכבש לבניו.

תורת משה

בני משה אלשיך זצ"ל

קדשת הר המוריה הלכה וקאה להקביל פניו של אברהם אבינו

ויסע אברהם הלוך ונסוע הנגבה (יב ט). הנה מהראוי יאמר נסוע והלוך, ועוד כי הלא בכלל ההליכה היא הנסיעה ולמה יזכירנה, ועוד כי ה' ראשונה של הנגבה מיתרת.

אך הנה ידענו כי הר המוריה אשר שם השכינה היא נגבה לארץ ישראל, ואשר

מעשי צדיקים

לסתור את דברי הרבי מקוריץ, אולם אין זה מדבר בכל מצב.

והסביר שמצינו בלוחות הברית המסמלות את מקור הקדשה שנאמר למשה 'פסל לך', ואלו בעבודת זרה שהיא מקור הטמאה נאמר... 'לך פסל', ורק ההבדל היכן כתוב ה'לך', בלוחות כתוב ה'לך' אחרי פסל וזהו מקור הקדשה, אמנם בעבודת זרה כתוב ה'לך' לפני פסל. ומכאן אנו למדים שאם

ויאמר ה' אל אברהם לך לך (יב א)

נכנס פעם הרב הקדוש רבי ישראל מרוזין ז"ע לבית מדןשו, וראה כמה חסידים יושבים בצותא ושותים יין שכר, ולא הראה להם פנים שחוקות, והנה נראה להם שלא עולה הדרך לרצון לפני רבם. אמר אחד מהם בשם הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ ז"ע ששייבת חסידים בשתית לחיים דומה ללמוד תורה. ענה הרבי ואמר: אין אני בא

זצ"ל, כְּשֵׁנִי הַצְּדִידִים מִסְכֵּימִים לְקַבֵּל אֶת הַכְרֵעַתוֹ.

כְּאִשֶּׁר נודע הַדָּבָר לְרַבֵּי שְׂמוּאֵל, מֵהֵרָה לְהַקְדִּים טָרָם יִצְאָה הַמְשַׁלַּחַת הַנִּכְבְּדָה מִגְרוּדְנָא לְוִילְנָה וְיִצְאָה אֵלֶיהָ בַּחֲשָׁאֵי בְּנִסְיַעַה מֵהִירָה בְּרַכְבַּת אֶקְסֶפְרָס, הַקְּדִים בָּאוּ כְּשִׁעְתִּים טָרָם בּוֹאִם, וְהִתְדַפַּק עַל בֵּית רַבֵּי חַיִּים עוֹזָר.

בְּעַמְדוֹ לְפָנָיו סִפֵּר עַל הַמַּחְלָקָה הַגְּדוּלָה שֶׁהִתְעוֹרְרָה בְּעִיר וְעַל חֲבָרֵי הַמְשַׁלַּחַת הַמִּתְעַתְדִים לְהַצִּיעַ לְפָנָיו אֶת הַשְּׁאֵלָה בְּעוֹד שְׁעוֹת מִסְפָּר, וְהִתְחַנְּנוּ שִׁיפְסֹק לְטוֹבַת אֲחִיו הַגְּדוֹל, שִׁיִּתְמַנֶּה לְאוֹתָהּ מִשְׁרָה רְמָה. אִם לֹא יַעֲשֶׂה כֵן, יִהְיוּ לְאֲחִיו בְּזִיוּנוֹת קָשִׁים וְיִגְרַם בְּכָף צַעַר גַּם לְנַשְׁמַת אֲבִיו הַמְּנוּחַ, בְּעוֹד שְׁלוֹ, כְּפֶאֱחַ הַצְּעִיר, לֹא יִגְרַמוּ בְּזִיוּנוֹת אִם וְלֹא יִבְחָר.

כְּשִׂיהֵינֵנו חֲבָרֵי הַמְשַׁלַּחַת וּבְקִשׁוֹ מְרַבֵּי חַיִּים עוֹזָר שִׁיפְסֹק בְּבוֹרְרוֹת מִסְכְּמַת עַל זְהוּתוֹ שֶׁל הָרֵב, פֶּסֶק שְׁאֵם הָאֵחַ הַבְּכוֹר יְכוּל לְשַׁמֵּשׁ בְּרַבְּנוּת, לוֹ מַגְעַת זְכוּת הַקְּדִימָה וְיִשׁ לְמִנּוּתוֹ כָּרֵב הָעִיר תַּחַת אֲבִיו הַגְּדוֹל.

רַבֵּי שְׂמוּאֵל שָׂמַח שֶׁנִּתְקַבְּלָה בְּקִשְׁתּוֹ, וְהִמְשִׁיךְ בְּהַשְׁקָט וּבְשִׁלְוָה בְּלַמּוּדָיו בִּישִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר בְּגְרוּדְנָא וְאַחַר עֵבֶר לְלַמֵּד בִּישִׁיבַת מִיר.

חֲלָפוּ כְּמָה שָׁנִים מֵאִזּוֹ נִתְמַנֶּה הָרֵב הַחֲדָשׁ בְּגְרוּדְנָא, הִתְגַּלְּהָ לְכָל כִּי הוּא אֵינוֹ מִתְאִים לְתַפְקִיד הָרָם וְהַקְּהֵלָה וּמוֹסְדוּתֶיהָ יָרְדוּ מִטָּה מִטָּה, הַמַּחְלָקָה הִישְׁנָה הִתְעוֹרְרָה מִחֲדָשׁ, רַבִּים מִבְּנֵי הַקְּהֵלָה הִחֲלוּ לְטַעַן בְּשִׁנִּית כִּי יֵשׁ לְהַכְתִּיר אֶת הָאֵחַ הַצְּעִיר רַבֵּי שְׂמוּאֵל כָּרֵב הָעִיר, בְּזִדְאֵי יַעֲלֶה בִּידוֹ לְרוֹמֵם אֶת קַרְנוֹ הַתּוֹרָה בְּעִירָם הַגְּדוּלָה.

חושב הנאת עצמו קדם אָזִי הוא בבחינת עבודה זרה.

וְזָה שְׂאֵמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לָךְ לָךְ שְׂאֵפְלוֹ שֶׁהוּא לְהִנְאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, מִכָּל מְקוֹם כִּינּוֹן שֶׁהַקְּדִים אֶת ה'לך' דְּהִינּוּ אֶת רִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָזִי גַם ה'לך' שֶׁהוּא לְהִנְאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ הוּא גַם קוֹשׁ.

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארצך (יב א)

אֲחֵר שֶׁנִּסְתַּלַּק רַבֵּי מִיכָל דָּוִד רוֹזֶנְבֶּרְגִי זצ"ל רַבֵּה שֶׁל גְרוּדְנָא שְׁבִלִיטָא, הִנִּיחַ אֲחֵרָיו שְׁנֵי בָנִים צְעִירִים, בְּנֵי הַקְּטָן, **רַבֵּי שְׂמוּאֵל רוֹזֶנְבֶּרְגִי** זצ"ל, וְאֲחִיו הַבְּכוֹר.

שְׂמוּ שֶׁל הָעֲלוּי רַבֵּי שְׂמוּאֵל כָּבֵד יִצְאָ לְפָנָיו בְּאוֹתָם יָמִים כְּגִדּוֹל בַּתּוֹרָה, וְהָיָה רְאוּי לְכַהֵן בְּרַבְּנוּת בְּגְרוּדְנָא יוֹתֵר מֵאֲחִיו, אֲךָ הָיוּ מִפְּרָנְסֵי הַקְּהֵלָה שֶׁסָּבְרוּ כִּי יֵשׁ לְהַצִּיעַ אֶת הַרְבֵּנוּת לְאֵחַ הַגְּדוֹל, בְּאֲשֶׁר לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכוֹרָה.

מַחְלָקָה הַחֲלָה פּוֹרְצַת בְּעִיר, רַבִּים מִבְּנֵי הַקְּהֵלָה טָעְנוּ שֶׁלְטוֹבַת שִׁגְשׁוּג הַקְּהֵלָה וְהַצְּלַחַת מוֹסְדוּתֶיהָ, וּבְפֶרֶט לְמַעַן הַמְּשִׁיךְ הִישִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה דְּגְרוּדְנָא, עֲדִיף שִׁיִּתְמַנֶּה רַבֵּי שְׂמוּאֵל כָּרֵב, לְעַמְתָּם טָעְנוּ אֲחֵרִים שְׂאִין כָּךְ סִבָּה לְגַרְעַ מַחְלָק הַבְּכוֹר, וְכִי כְבוֹדוֹ שֶׁל הָרֵב הַמְּנוּחַ שְׁבָנוּ הַבְּכוֹר יִמְלֵא אֶת מְקוֹמוֹ.

כְּרֹאוֹת בְּנֵי הַקְּהֵלָה שְׂאִינָם מִצְּלִיחִים לְהַגִּיעַ לְעַמֵּק הַשְּׁוֹה, הַחֲלִיטוּ לְהַעֲבִיר אֶת שְׂאֵלְתָם לְפָתְחוֹ שֶׁל **רַבֵּי חַיִּים עוֹזָר גְרוּדְזִינְסְקִי**

פּרשׁת לך לך

הנוכחים במשקה, קם אחד המשתתפים ונשא את דבריו, בין הדברים נשמעו מפיו דבורים שאינם ראויים על אחד מהצדיקים.

כְּשִׁישְׁמַע מור אבי את דבריו, נחרד ואמר, "איך יתכן שְׁכַף מדברים על צדיק", קצר את הסעודה, ברוך ברַכַּת המזון והזדרז לעזב את הארוע. כְּשִׁשְׁמַע לְצֵאת מִהַבֵּית בְּחֶפְזוֹ, אָמַר, "מִסְפֵּקֵנִי אִם בֵּית כְּזֶה שֶׁדָּבְרוּ בוֹ לְשׁוֹן הֶרַע עַל צְדִיק, יִחְזִיק מֵעַמֵּד".

כִּידוּעַ, מעודו נזהר הנה ביותר מלהוציא מפיו דבר לא טוב חלילה, ביודעו כי מה שהוא אומר יתקיים במלאו, על כן חשש ואמר זאת בלשון ספק. כעבור שלשה חודשים נחרדו העברים ברחוב לחזות כיצד מתמוטט לפתע אותו בית ללא שום סבה נראית לעין, רק בעזרתו יתברר, לא ארעו פגיעות בנפש בקריסת הבית. (תולדות הבבא סאלי)

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כְּאִשֶּׁר דָּבַר אֵלָיו ה' (יב ג) ... שְׁלֹא הוֹדִיעוּ מִקוֹם אֲשֶׁר יָבוֹא שָׁמָּה, וְאֵף עַל פִּי כֵן הִלַּךְ מֵאֲרֻצּוֹ וְסִמַּךְ עַל מַה שִׁיּוֹדִיעָהּ ה' בְּשִׁירָצָה, מִבְּלִי חֶשֶׁב לֹאמַר אִיךָ אֵצֶא מִהַעִיר קֹדֶם שֶׁנִּדְעַת הַמְּקוֹם, וְזֶה נִסְיוֹן גָּדוֹל. (אור החיים)

בְּעִירָה הסמוכה לבארדיטשוב התגורר יהודי שְׁלַפְרָנְסְתוֹ הַפְּעִיל אֶכְסֵנְיָה שְׂאוֹתָהּ חָכַר מִהַפְּרִיץ הַמְּקוֹמִי, וְכֹאשֶׁר הִיָּה מִזְדַּמֵּן הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי לְוִי יִצְחָק מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב זי"ע לְעִירָה זו, הִיָּה אוֹתוֹ יְהוּדִי מֵאֲרָחוֹ בְּאֶכְסֵנְיָתוֹ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת.

רָאָה הרבי מבארדיטשוב את טוב לבו ואמר לו אם תקלע למצוקה או תצטרך עזרה כל שהיא תוכל לפנות אלי ובעזרת ה' אֶפְעַל לְמַעַנְךָ. לַיָּמִים הַתְּדַלְדְּלוּ הָאוֹרְחִים וְכַתּוּצָאָה מִכָּף נִפְגְּעוּ הַכְּנֻסוֹתַי שֶׁל בַּעַל הָאֶכְסֵנְיָה עַד

מִשְׁוֵהֲגִיעָה לְאֲזִינוּ הַשְּׂמוּעָה כִּי רוֹצִים שׁוֹב לְהִכְתִּירוֹ כָּרַב שֶׁל גְּרוּדְנָא, חֲשַׁשׁ שְׂמָא בְּעַקְבוֹת צַעַד זֶה יִגְרַמוּ בֵּיתָר שְׂאֵת בְּזִיוֹן וְצַעַר לְאַחֵיו הַגְּדוֹל, עַל שְׁלֹא הִצְלִיחַ בְּמִשְׁמֵתוֹ, אִךְ מֵאִידֶךָ כָּאֵב לְבוֹ עַל גּוֹרְלָהּ שֶׁל הָעִיר, עַל כֹּל מוֹסְדוֹת הַתּוֹרָה וּבִפְרָט עַל הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהֶעֱמִיד אָבִיו בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ.

הַתְּהַלֵּךְ אִפּוֹא נְבוֹךְ בְּדָבָר וְלֹא יָדַע מַה עָלָיו לְעִשׂוֹת, בְּצַר לוֹ הַחֲלִיט לְעֶרֶךְ גּוֹרֵל הַגֵּר"א, וְעֵלָה בְּיָדוֹ הַפְּסוּק 'לֹךְ לָךְ מֵאֲרָצְךָ וּמְמוֹלְדְּתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ, בְּכַף רָאָה אוֹת מִשְׁמַיִם כִּי עָלָיו לְעֹזֵב אֵת אָרֶץ מוֹלְדְּתוֹ וְלַעֲלוֹת לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל.

הוּא פְּנֵה לְרַבֵּי חַיִּים עוֹזֵר שְׂאֵף סִיעַ בַּעֲדוֹ לְקַבֵּל סְרִטִיפִיקַט לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, לֹא אָרְכוּ הַיָּמִים וְרַבֵּי שְׂמוּאֵל שֶׁם פְּעַמְיוֹ לְאָרֶץ הַקְּדוֹשׁ, כֹּף הַמְּשִׁיר אַחִיו הַגְּדוֹל בְּרַבְנוֹת קֹהֵלֶת גְּרוּדְנָא עַד עֲלוֹת עֲלֶיהָ הַכּוֹרֶת בְּיַמֵּי הָרֶס עוֹלָם.

לְאַחַר הַמִּלְחָמָה נוֹדַע שְׂאֵחֵיו הַגְּדוֹל וְכָל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ עִם שְׂאָר בְּנֵי הַקְּהֵלָה עָלוּ עַל הַמּוֹקֵד, וְכֵן הוּא נוֹתֵר לְבָדוֹ, בְּתוֹרוֹ הַגְּדוֹל עוֹזֵב הַכֹּל וּבָרַח לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבְכַף זֶכֶה לְהַצִּיל אֵת חַיּוֹ. בְּרַבּוֹת הַיָּמִים אִף נִתְמַנֶּה לְכַהֵן כְּרֹאשׁ יְשִׁיבַת פּוֹנִיבֵז' וְזֶכֶה לְהַרְבִּיץ תּוֹרָה לְאֶלְפִים. (טיב המהילה)

וְאֲבָרְכָה מְבַרְכֶיךָ וּמְסַלְּלֶיךָ אָאֵר (יב ג)

סִפְר הַרְה"ק רַבֵּי מֵאִיר אֲבִיחַצִּירָא זי"ע"א. בְּדָרְכוֹ לְעֵבֶר אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, הִזְדַּמֵּן מוֹר אָבִי הַבְּבַא סָאֵלִי זי"ע"א לְאֶלְגִּי"י, בְּהַ נְעִרְכָה סְעוּדָה מְכַבֶּדֶת לְכַבוֹד הָאוֹרֶם הַקְּדוֹשׁ, אֵלֶיהָ נֶאֶסְפוּ כַּמָּה וְכַמָּה אֲנָשִׁים מִחֻשְׁבֵּי הָעֵדָה. כְּטוֹב לֵב

מעבר לך, כשהשיב היהודי בשלילה, שאלו הרבי האם אכן מסר את המכתב כפי שקבלו, הודה היהודי בבושה כי לא אָזר עז ופתחו קדם שמסרו לפריץ.

השיב לו הרבי, דע, כי אלו לא היית מהרהר אחרי דברי, ועומד בנסיון לגמרי מתחלה ועד סוף, הרי היית מקבל את הפנדק במתנה לצמיתות ולדורותיך אחריו. כעת בכל זאת זכית לשלושה שנים של חסד...

אל נא תהי מריבה ביני ובינך... הפנדק נא מעלי... (יג ח-ט)

בשנת תרכ"ד, עת ישב על כס הקיסרות הקיסר פריץ יוזף, החליטו קבוצת משכילים להקים בפרשבורג "סמינר לרבנים", כדי לחנך בו יהודים צעירים להשפלה גבוהה. משהגיע דבר הקמת הסמינר לאזניהם של גדולי הרבנים, ישבו לאספה והחליטו כי רק הקיסר שנתן לזה יד יוכל לבטל את הדבר... אז החליטו הרבנים לנסע בעצמם ללשכתו של הקיסר בעיר הבירה וינה, ולהעתר לפניו, כדי שיחוס על שארית פליטת עם ישראל, ויאסר מכל וכל את הקמת המוסד הזה, אשר כל פלו חרבו ליהדות כלה.

משלחת בת ששה רבנים יצאה לוינה, ביניהם היו הגאון רבי יהודה אסאד זצוק"ל **אב בית דין סערדהאלי**, רבי אברהם שמואל בנימין סופר זצוק"ל מפרשבורג, ה"כתב סופר", רבי ירמיהו לעזו זצוק"ל מאוהעלי, רבי מנחם א"ש זצוק"ל מאונגוואר, רבי מאיר פערלס זצוק"ל מקראלי, ורבי חוד דייטש בלטידארמאט זצוק"ל.

שלא היה ספק בידו לשלם את דמי חכירתו לפריץ וכך הצטבר לו חוב שהלך וגדל. משכך אים עליו הפריץ כי אם לא יסדיר את חובו עד תאריך פלוני ישלכו הוא ובני ביתו לכלא.

בצר לו נסע אותו יהודי לרבי מבארדיטשוב וגולל בפניו את מצוקתו. בקש הרבי שיגישו לו גליון ניר, נכנס לחדרו הפנימי וישב שם זמן מה, לאחר מכן יצא, ונתן בידו של האיש את המכתב כשהוא סגור, ואמר לו לגשת אל הפריץ ולמסר לו את המכתב והסיף להרגיעו כי בעזרת ה' אין מקום לדאגה והכל יבוא על מקומו בשלום.

בדרבו חזרה לעירתו הרהר האיש על המכתב שקבל, וחשש מה תהיה תגובת הפריץ בקבלת מכתב מהרבי, והיות ולא ידע כלום מתכן המכתב לא הצליח הוא להרגע, עד שהחליט לפתח את המעטפה ולהציץ במכתב. ומה השתומם כשראה כי הניר ריק ולא כתוב עליו מאומה. לאחר שעבר זמן שנגרע הוא מתדהמתו, החליט בחזקה כי למרות הכל יקיים את פקודת הרבי ויהי מה.

כאשר הגיע לפריץ, נגש הוא והושיט לו את המכתב ברעד. עין הפריץ בניר זמן מה, ולאחר מכן הפתיע את היהודי כשבשר לו כי החליט להתחשב במצבו הקשה ולמחק את החוב, ולא רק זאת אלא אף לא יצטרך לשלם את דמי חכירת האכסניה למשך שלשת השנים הבאות.

נרגש החיש היהודי פעמיו ונסע לבארדיטשוב הסמוכה לבשר ולהודות לרבי על הישועה. שמע הרבי מהיהודי את דבריו, ושאלו האם הפריץ לא העניק לו עוד דברים

פרשת לך לך

ואחדות בין כל חלקי העם היהודי". וְכֹה, הבהיר את דבריו בגפת צופים וכל טעם.

הדברים הללו קנו שביתה בלבם של הקיסר, והוא הסכים לבטל את הסמינר לרבנים. לאחר מכן בקש הקיסר מרבי יהודה אסאד לברך אותו. רבי יהודה ברח את הקיסר באריכות ימים וּשְׁנַיִם טובות על ממלכתו, וְכָל הַרְבֵּנִים עָנּוּ אָמוֹן, וְאִמָּנָם, הַבְּרִיחַ בְּתַלְמִימָהּ בְּקִיסָר, שָׁכַן לְאַחַר אוֹתוֹ סְפוּר חַי הַקִּיסָר עוֹד 53 שָׁנָה, וְהָאֲרִיזָה יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ יוֹתֵר מִכָּל הַקִּיסָרִים שֶׁיָּשְׁבוּ עַל כְּסֵאָם בְּאִימְפֵּרִיָּה הָאוֹסְטְרוֹ-הוֹנְגָּרִית.

לאחר שברך רבי יהודה אסאד את הקיסר, נענה הקיסר ואמר לרבנים: "אמנם בתחלה חשבתי להתיר את הבניה. אבל משרואה אני כי הדבר הוא בנפשכם, הרי שברגע הזה חותם אני על צו האוסר את הקמת הסמינר, כדי שאכן ישרד השלום, כדברי הרב דקהלת סערדהאלי, בין כל חלקי העם היהודי". (תולדות מהר"י אסאד)

וירד העיט על הפגרים (טו יא)

ספר הרה"ק רבי שלום מקמינקא זיע"א לרבו הרה"ק **רבי שלום מבעלזא** זיע"א, בשם **הבעל שם טוב הקדוש** זיע"א. בארמונו המפאָר של מלך ששלט במדינות רבות, היתה שכית חמדה, צפור פלאית אשר למדו אותה לדבר בשפת המדינה, והיתה משוחחת עם השירים שיחות ארכות.

יום אחד הגיע הצייד הראשי של בית המלוכה לפגישה עם המלך, כאשר שמעה הצפור כי הצייד נמצא בארמון, בקשה ממנו שכאשר ידמן ליער, יאמר לחברותיה הצפורים כי

משהגיעו חברי המשלחת לחצר הקיסר, הכנסו ששת הרבנים לחדר מיוחד, שם נתבקשו להמתין עד אשר יקראו אל חדר הקיסר פגימה. בהנתן האות נכנסו הרבנים אל חדר הקיסר פגימה, ואז הושיט הגאון ה'כתב סופר' את מכתב הבקשה אל הקיסר, בתור רבה של העיר פּרָשְׁבוּרְג, בה עומד לקום המוסד הקלוקל, כשהוא מוסיף ומתחנן אל הקיסר לבטל את רע הגזרה מעל כל בית ישראל.

הוא חפץ להמשיך בדבריו, אבל אז, מרב התרגשות, פרץ מן ה'כתב סופר' בכבי רב, כאשר הקיסר יושב ממול ומשתאה לראות רב יהודי בוכה כל כך בשל איזה סמינר שהוא העומד לקום בפּרָשְׁבוּרְג. הקיסר כמעט ורצה לומר את דבריו, אלא שאז, תוך כדי בכי של מן ה'כתב סופר' נטל רבי יהודה אסאד את רשות הדבור.

הוא פנה אל הקיסר ואמר לו בנעם שיחו, כי תפקידו של רב בישראל הוא להשפין שלום בין חלקי היהדות, כמו שאנו אומרים "ורב שלום בניך", הרב נעשה כדי לעשות שלום בין הבנים. אבל סמינר כזה שהולך לקום בפּרָשְׁבוּרְג הכיצד נתן לו את השם 'סמינר לרבנים'? והרי לרבנים אלו אין כל ידע בתורת ה' ובתורה ג' מצוות עליהן נצטוונו מאת בורא עולם!?

"ולא עוד, רבנים אלו גורמים רק למחלוקת, לריב ולמדון בין חלקי העם היהודי ואין פניהם כלל לשלום! וקל וחומר, אם קום סמינר כזה, תגבר ביותר אש המחלוקת בתוככי העם היהודי פי כמה. אנא, כבוד הקיסר, יעשה ככל יכלתו כדי לאסר את הקמת הסמינר הזה, ואז באמת יהיו שלום

אפיים שכתוב בזהר הקדוש, סוף פרשת במדבר.

זה פרוש הפסוק 'את הצפור לא בתר', ומפרש רש"י דהצפור הוא ישראל, רמז שיהיה ישראל קימין לעולם. פרש הכתוב, כיצד יהיו ישראל קימין בכל הגלות הקשה, 'וירד העיט', הינו ישראל, 'על הפגרים', שעושים עצמם כפגרים מתים בנפילת אפים כדאיתא בזהר, וכמו המעשה עם הצפור של המלך, אחרי כן 'וישב אתם אברהם', כטעם 'ישלח דברו וירפאם' (תהלים קז ב).

על ידי הזכות של נפילת אפים, המשיך אברהם אבינו רפואה וישועה לבני ישראל. כשם שהצפור של המלך נצלה על ידי שעשיתה עצמה כמתה, כן ישראל על ידי שעושים עצמם כמתים בשעת נפילת אפים, יגאל אותנו הקדוש ברוך הוא גאלה שלמה, וזהו 'וישב אתם', לשון הפרחה כפרוש רש"י, ש'יפריחם מהגלות במהרה, אמן כן יהי רצון. (חלק יצחק)

זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריך המול לכם כל זכר (וי י)

לאחד מתושבי בעלזא נולד בן זכר למזל טוב, והוא כבד את הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זיע"א בסנדקאות. לאחר הברית החל הרוך הנמול שותת דם בלי הרף, שום תרופה לא הועילה עבורו, המוהל שהזעק לעיריסתו, נבהל ואמר שהסכנה גדולה אם הדבר ימשך כן, וצוה לקרא לרופא בדחופות.

בראות אבי הבן את הדבר, מהר לרוץ לבית הרבי, ובקשו שיתפלל ויפעל רחמים בעד הילד המסכן. הרבי ישב באותה עת עם בניו הקדושים, הוא פתח ואמר להם, שמעו ואספרה לכם מעשה שהיה אצל הבעל שם טוב הקדוש זיע"א.

הצפור מארמון המלך מבקשת לצאת לחרות, לחיות את חייה עמם באפן חפשי.

הצייד הבטיח לצפור החכמה שיעשה כדבריה, כאשר הגיע ליער לצוד ציד, קים הבטחתו ואמר זאת לצפורים. אחר כך צד צפור, הניחה בכליו, והלך לדרך. לפתע הבחין הצייד כי הצפור הניצודה בכלי, הפילה את ראשה כמתה. הוא בחר אותה מקרוב, ראה כי אכן מתה הצפור וכבר איננה ראויה לעלות על שלחן המלך, והשליכה על פני השדה.

כאשר השליכה על פני הקרקע, פרשה לפתע הצפור כנפים, ומהרה לפרח למרחקים קשה היא נמלטת משוח חציו. אז הבין הצייד כי הצפור חכמה ממנו, והיא עשתה זאת בערמה. כאשר בא לבית המלך, ספר באזני המלך והשרים את אשר שותה בו הצפור, וגם הצפור של המלך שמעה את הדברים.

כעבור מספר ימים ממעשה זה, ראו לפתע באי הארמון שהצפור החכמה המפורסמת לשם ותהלה, שוכבת חולה ואיננה זזה. המומחים הגדולים בתחום רפואת הצפורים הזעקו אליה מכל רחבי העולם בנסיון לשפר את מצבה, נסו לתת לה רפואות יקרות ונדירות, אף לשוא, היא הלכה ודעכה מיום ליום, לעיניהם הדואבות של באי הארמון.

לא עברו מספר ימים, וצפור הפלא המפורסמת, אשר אודותיה שחו בהערצה ובקנאה בכל רחבי העולם, שכבה כפגרה בכלובה. המשרתים שראו זאת, הבינו כי תמו חיייה, והשליכוה מהארמון. הצפור הפקחית צפתה לרגע זה, בו ברגע פרשה כנפים, ועפה לה הרחק למעבה היער, אל החפש הנכסף.

ענה הרה"ק מבעלזא לרבי שלום, הבעל שם הקדוש כן בזה לסוד נפילת

פרשת לך לך

לא אוכל לאכול אצל אדם שמבטל מצות מילה.

בעל הבית פרץ בבכי תמרורים ואמר, כי יש לו עוד שני בנים אשר אינם נמולים, יען שנולדו לו מקדם חמשה בנים וכלם מתו מחמת מילה. והורה לו הרב שלא ימול את בניו הנשארים, כדין 'מתו אחיו מחמת מילה'.

החסיד זכר את הדברים שאמר לו הרבי בעת הפרדו, ואמר לבעל הבית, יש לי תרופה במה לעצור את הדם. הוא לקח את הצפרדע, שרף אותה וכתש את האפר, ומל את היגד הראשון והדם לא נעצר, אז לקח והניח מאפר הצפרדע על מקום המילה, והדם נעצר.

אחר כמה ימים אחרי ששב היגד לאיתנו, בקשו האדון שימול גם את שאר בניו, והוא עשה כבקשתו כשהוא עוצר את הדם על ידי צפרדע. הגביר שמח מאד ואמר לו, מה גמול אשיב לך בעד מפעלך אשר הסרת את חרפת ילדי, הרבה עלי מהר ומתן ואתנה לך.

ספר החסיד על מצוקתו הקשה, בביתו שתי בנות שהגיעו לפרקו, ויגידו אין מאומה להשיאן. שאל האדון, כמה כסף יעלה נשואי הבנות, והוא הביא לחסיד בשמחה את הסכום העצום במלאו.

סים הרבי מבעלזא את ספורו ואמר, עתה מי הסתיו, ובלתי אפשר להשיג צפרדע. על כן יהיה נא הספור הזה לתרופה במקום הצפרדע, והיגד יתפא וישוב לאיתנו. מיתר לציון שפדברי הרבי כן היה, עם באו חזרה לביתו, ראה כי נפסקה יציאת הדם והיגד נתרפא. (דובר שלום)

לאחד מתלמידי הבעל שם הקדוש שהיה צדיק וחסיד ונעלה, היו שתי בנות שכבר הגיעו לפרקו, ובידי הרש אין מאומה, לתת להם כסף גדוניה וצרכי הנשואיו. אמרה לו אשתו, הן אתה נוסע תמיד לרוב הבעל שם, מדוע שלא תזכיר לפניו אודות בנותינו. **הוא** הבטיח שיזכירם לפניו, אולם כאשר בא לרבו הקדוש, לא הרהיב עז בנפשו לדבר עמו על עניני העולם הזה. בראות אשתו כי אין שומע לה מאת בעלה, נסעה גם היא אחריו, ואז כאשר ראה אותה החסיד סמוך לבית הבעל שם, הכרח להכנס לרבי ולהזכיר לפניו כל אשר על לבו.

אמר לו הבעל שם, לא טוב עשית במה שלא הזכרת לפני עד כה את רע גורלך, עתה רוצה אני לגלות לך רפואה בדוקה לתינוק ששותת הדם מחמת המילה, לקחת צפרדע הנקראת 'זאבע', לשרף אותה כליל ולהניח את האפר על המילה, ומיד יפסק הדם, עתה לך לזכרך וה' יצליח מעשיך.

תמה החסיד על הדברים ונצרך על לוח לבו, והוא נסע לזכרו. בדרך נסיעתו עבר לפנות ערב בכפר, אשר בעליו היה יהודי גביר גדול ועתיר נכסים. כאשר ראהו בעל הבית והבחין כי הוא יהודי של צורה, בקשו להתאכסן אצלו ולאכל עמו, מאחר שאותו היום היה יום השמיני ללידת בנו.

החסיד נעתר לבקשה, והתפלא מאד לחזות שכמעט עובר היום ועדין לא מכינים מאומה לרגל שמחת הברית, הוא נרתע מאד וקשב בלבבו, כיצד אוכל לאכול בבית יהודי כזה, שאפילו אינו מל את בניו.

כאשר הזמינו האדון שיבוא לטול ידיו לאכילה, הוא לא רצה, אחר אשר הפציר בו עד ביש אמר לו, האמת אגיד ולא אכחד,

ובן שמנת ימים: מול לכם כל זכר (וי יב)

עדיף לו ללכת לשם, ואפלו אם יהא עליו לתת לרבי 'קויטל' - 'פיתקא' עם 'פדיון נפש' של שני ריניש, הרי עדין ירויח ארבעה ריניש, לא הסס רבות ואכן הגיע לבית המדרש וקבל אש"ל בחנם, במוצאי שבת קדש נכנס אל ה'חוזה' ונתן לו 'קויטל' עם פדיון נפש של שני ריניש, וחזר לביתו.

המשיך ה'חוזה' לספר: לימים נסתלק אותו יהודי לבית עולמו, וכשהגיע לבית דין של מעלה לא נמצאו עליו טענות מיחדות מכיון שבספר הכל היה סוחר ישר ונשא ונתן באמונה, ונפסק לו גו עדן.

ברם עם הגיעו לגן עדן התעורר שם מהומה כשסרבו להכניסו לשם בטענה שהוא אינו מהול כהגו, הלה החל לצעק ולטען שהוא אינו אשם בכך ודבר זה לא תלוי בו, אך ללא הועיל, כשראה זאת החל לטען שהיה פעם אחת בחייו אצל הרבי מלובלין, והוא הרי מקנה ה'חוזה', כי יש לו כח ראיה מסוף העולם ועד סופו, ועל כן יש לו טענה נגד הרבי מלובלין על שלא גלה לו שאינו מהול כהלכה.

טענתו נתקבלה ופסקו בבית דין של מעלה שעלי לתקן את אותו יהודי, ובאותו יום שהלכתו עם ה'קאפטין' תשנת את הברית מילה של אותו יהודי.

וסים הרב הקדוש מקאז'ניץ, והרי קל וחמר הוא, אם אותו יהודי שהלך אל הרב הקדוש מלובלין רק בכדי להרויח ארבעה ריניש זכה שהרב הקדוש מלובלין יעשה לו טובה בעולם העליון, אם כן אתם שעשיתם לי טובה גדולה כל כך בהביאכם אלי את כל הדברים הנחוצים לי, כל שכן שזה יהיה לי טובה בעבורכם.

מספר על הרב הקדוש רבי אלעזר מקאז'ניץ זי"ע שנסע פעם בדרך, ולא עלה בידו להגיע למחוז חפצו עד שבת, והיה מקרח לשבות באיזו עירה, החסידים ששמעו מזאת, מהרו להביא אליו את כל צרכי השבת ובגדי השבת בהרחבה.

הרבי נהנה מכך מאד והיה לו מזה קורת רוח מרבה ואמר להם שיש לו מעשה לספר להם, וכה ספר: להרב הקדוש החוזה מלובלין זי"ע היה 'קפטן' [-נגד עליון חשוב] מיחד שהיה לובש רק ביום שנגער ברית מילה במעון קדשו.

באחד הימים ראו תלמידי ה'חוזה' את רבם לבוש באותו 'קפטן', והיה זה לפלא בעיניהם שכן באותו יום לא היה כלל ברית מילה, אך מפני חרדת הקדש לא העזו לשאל את רבם על כך. במוצאי יום הכפורים, כשראו התלמידים כי בדיחא דעתיה, העזו לשאל אותו על כך, אמר להם ה'חוזה' שישפר להם מעשה, וכה ספר:

מעשה בעשיר אחד שהתגורר באחת העירות הסמוכות ללובלין, ומנהגו היה להגיע בכל יום ששי ליריד שהתקיים בלובלין, ולקראת שבת היה חוזר לביתו.

באחת השבועות נתאחרה השעה ולא היה ספקנידו לשוב לביתו, והיה צר לו לאותו עשיר לשלם ששה ריניש עבור שהיה בשבת בבית מלון בעיר, כשהפך בדעתו מה לעשות אורו פניו כשזכר שבלובלין מתגורר איזהו רבי גדול ולפיכך מגיעים לעיר חסידים רבים המקבלים אש"ל חנם או כסף, ולכן

מילין קירין והודושים נפלאים מהוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביהצדא שליט"א

מִי־הֵתָא

חֲזָה־תָא

חֲזָה־תָא דְאִוּרֵי־תָא
יסוד חדש ונפלא על הפרשה

כח האבות לדורותיהם

ה', כמו שהיטיב לבאר הרה"ק בעל שפת אמת ע"ה (תרל"ח ד"ה במדרש שמעי): זהו ענין שם אבות שכל מעשיהם לא היה לשעה וזהו שאמרו (פסחים ק"ז): שאומרים אלקי אברהם יצחק כו'. פירוש שקבלת מלכותו יתברך שקיבלו עליהם עודנו קיים לכל זרע ישראל שבכוחם יכולים גם הם לקבל אלקותו יתברך בהתעוררות מעשי אבות.

במתן תורה הגיעו ישראל לקדושת האבות

אימתי זכו ישראל והגיעו למעלת אבותיהם, הוי אומר לאחר שיצאו ממצרים קודם מתן תורה שפסקה זוהמתן, ונטהרו מעטיו של נחש שדבק בהם בחטא אדם הראשון, כמו שביאר הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין ע"ה (עירין קדישין תניינא תרומה ד"ה ועשו): כי בעת שיצאו ישראל ממצרים פסקה זוהמתן, ואחר כך בקבלת התורה היה משכן אלקים בכל העולם כי היא התגלות אלוקותו יתברך כאשר יהיה בביאת משיח במהרה בימינו אמן, ויהיה אז 'ולמלאה הארץ דעה את ה' (ישעיה יא ט) ולא היה צריך לעשות משכן כי היה התגלות על כל הארץ.

ואז היו ראויים להיות כמלאכי השרת, כמו שכתוב (תהלים פב ו) 'אני אמרתי אלקים אתם', והיו איבריהם וגידיהם מלמדים אותם כל תרי"ג מצוות, וגם שמעו מפי הגבורה אנכי ולא יהיה לך שהם כלל כל מצוות עשה ולא תעשה, נמצא שהשיגו מכוח טהרתם כל תרי"ג מצוות כמו האבות הקדושים. ואז הייתה עיקר

וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדֹּלְךָ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרַכְּךָ (יב, ב). וברש"י ואעשה לגוי גדול זהו שאומרים אלקי אברהם ואברכך זהו שאומרים אלקי יצחק ואגדלה שםך זהו שאומרים אלקי יעקב יכול יהיו חותמין בכולן ת"ל והיה ברכה, בך חותמין ולא בהם.

מעלה עצומה זו שזכו להעפיל אליה האבות הקדושים משפיעה על בני ישראל יוצאי חלציהם, שיכולים אף הם במעשיהם לבוא למעלה זו, שכן כל כוחם הרוחני של בני ישראל בא להם בירושה מכוח האבות הקדושים, וכל אחד מהם נתן כוחו המיוחד לו בבני ישראל, ואפילו במתן תורה נזקק משה רבנו לסיוע מכוחו של אברהם אבינו ע"ה, וכן כשהיה מתפלל בעבור ישראל היה מזכיר זכות האבות, וגם עמידת העולם וקיומו הוא בזכות האבות הקדושים, שכן תורה עבודה וגמילות חסדים שעליהם העולם עומד (אבות פ"א מ"ב) הם מכוחם של אברהם יצחק ויעקב, וגם הדין והאמת והשלום שעליהם מתקיים העולם הם מכוחם של שלושה אבות.

לפיכך תיקנו לנו שלש תפילות שהם יסוד עבודת ה' בכל יום (ברכות כו), ומהם באו לנו בירושה שלוש מידות טובות - ביישנות רחמנות וגמילות חסדים, גמילות חסדים מכוחו של אברהם, בושה מכוחו של יצחק, ורחמנות מכוחו של יעקב, ועוד איתא בראשונים שגם שלוש רגלים מתוקנים כנגד שלשה האבות. נמצא שכל מעלות טובות שבישראל הם ירושה לנו מכוח האבות הקדושים להתקרב בהם לעבודת

המשך בעמוד הבא

הם המרכבה.

השראת השכינה במקדש מכוח האבות

ויש להוסיף ולפרש תפילתו של שלמה המלך שהזכרנו 'הי ה' אלקינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יזעבנו ואל יטשנו', שנכלל בבקשתו שיהיה ה' עמנו להשרות שכינתו בבית המקדש, כאשר היה באותו המקום עם אבותינו, כי השראת השכינה בבית המקדש היתה מכוחם של האבות הקדושים, ולפיכך נבנה בהר המוריה מקום שהתנסו בו אברהם ויצחק בניסיון העקידה, וגם יעקב אבינו נתן שם כוחו כששכב בלילה במקום ההוא, והאבן ששם מראשותיו היתה אבן השתיה, ובהשכימו בבוקר קידש את האבן ויצק שמן על ראשה, ומכוחם של האבות גם אנו שואבים קדושה ממקום המקדש, ומשם ממשיכים השראת השכינה בעולם כולו.

השראת השכינה בתוך לבות בני ישראל, ולא היה צריך מקום מיוחד שבו תתגלה השכינה, כי הייתה התגלות השכינה בכל העולם כמו שהיה במשכן.

אך אחר כך כאשר חטאו בעגל נעשה פירוד גדול ולא הייתה היכולת שתהיה התגלות אלוקות על כל העולם, לזאת צויה הקב"ה לעשות משכן מיוחד להשראת שכינתו, ועל כל פנים שם תהיה התגלות אלוקות, וכן היה גם בהשראת השכינה שבבית המקדש שאף היא היתה מסיבה זו שלא שבו בני ישראל למדרגתם קודם החטא. ובאמצעות בניין המשכן זכו להשיג דמיון למעלת האבות הקדושים, כמו שכתב הרמב"ן (הקדמה לספר שמות): וכשבאו אל הר סיני ועשו המשכן ושב הקדוש ברוך הוא והשרה שכינתו ביניהם, אז שבו אל מעלות אבותם שהיה סוד 'אלוה עלי אהליהם' (ראה איוב כט ד), והם

מִלְתָּא דְפְלִיָּאָה

אמונה מסוגלת לבנים

וְהָאֵמֶן בְּה' וַיְחַשְׁבֶה לּוֹ צְדָקָה (טו ו). האמונה בה' אינה באה לאדם בקלות, ונצרך יגיעה רבה כדי לקבוע את האמונה בקרבו, ורק מתוך יגיעה ומאמץ זוכים להחזיק באמונה, וזהו שאמרו חז"ל (מגילה ז'): 'געת' ומצאת' - תאמין, כי רק המתייגע זוכה לבוא אל האמונה, אבל 'לא יגעת' ומצאת' - אל תאמין, כי אין האמונה דבר של מה בכך לזכות בו בלי יגיעה מרובה. ועל מציאה זו הבאה מתוך יגיעה נאמר באברהם אבינו ע"ה (נחמיה ט ח) 'ומצאת את לבבו נאמן לפניך', שמתוך יגיעתו של אברהם אבי המאמינים בה' נמצא לבבו נאמן לפני ה' יתברך, וכמו שהכתוב מעיד עליו 'והאמין בה' ויחשבה לו צדקה'.

האמונה הרי היא כעסק שמתייגע בו ונותן כל חושיו וכוחותיו להצלחתו

זהו גם הרמז בשאלה ששואלים כל אדם בבואו לעולם העליון 'נשאת ונתת באמונה' (שבת לא.), ולכאורה הרי לא כל אדם עסקיו במשא ומתן, וכי אדם שאינו עוסק במסחר כלום לא יישאל 'נתת ונשאת באמונה'. אלא ששואלים כל אדם האם עסק והתייגע במידת האמונה כמו יגיעם של הסוחרים במשא ומתן, כי אין האמונה נרכשת בלב האדם אם אינו שם כל משאו ומתנו במידה זו כדרך הסוחרים המניחים כל חפצם ומוחם בעסקיהם (ראה דברי מנחם מהרה"ק מרימנוב זלה"ה ליקוטים ד"ה מצינו). הדבר משול לכנס מים המצויה במקום קר, ואם יסיח האדם דעתו מן המים הרי במהרה יקפאו המים ויהפכו לקרח, כך גם ענין האמונה במעט היסח הדעת עלול להתקרב מאמונתו ולאבד אותה.

...

מעשה ביהודי שבא לפני הרה"ק רבי נחמן מברסלב ע"ה וביקש את ברכתו שיזכה לבנים, אמר לו רבי נחמן ע"ה תן צדקה ובכך תזכה להוושע בזרע של קיימא, השיב לו אותו יהודי בצער, גם פרנסתי אינה מצויה לי בריווח וקשה עלי להוסיף בנתינת צדקה, נענה רבי נחמן ואמר, אם כן ישועתך תבוא על ידי שתאמין בה' יתברך, כי אמונה יש בה מכח הצדקה כמו שכתוב 'והאמין בה' ויחשבה לו צדקה', ועוד ש'אמונה' בגימטריא 'בנים', וכח האמונה בה' ממשיך ישועה להיפקד בבנים.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

רמזים נפלאים בשמות הקודש של ברית מילה

וא"ו, והעטרה הנגלית במילה היא כנגד אות יו"ד, נמצא בין הכל צירוף שם הוי"ה הקדוש. וזהו סוד המילה להפך הדין לרחמים, ולהמתיק שם אלהי"ם שהוא דין, שיתהפך לרחמים כפי שרומז שם הוי"ה. ובוזה יובנו דברי חז"ל (שבת קלז:): מל ולא פרע כאלו לא מל, כי כיון שלא גילה את העטרה הרי חסר גילוי אות יו"ד של שם הוי"ה, וממילא חשוב כאילו לא מל בכלל. עוד מובא בשם **רבינו אפרים** שהתיבות 'מי יעלה לנו השמימה' אחרי שנחסר מהם ראשי וסופי התיבות ישראו אותיות 'תק"ם' העולים כמנין 'ישראל'. וביארו **החיד"א ע"ה** (דבש לפי מערכת מ"ם אות כא) שלרמזו בא כי מצות ברית מילה היא תחילה לכל דבר, ורק לאחר שנימול יכול לזכות להיקרא בשם ישראל, ואחר שנקרא בשם ישראל אז יזכה לקבל שפע טוב משם הוי"ה ב"ה.

פרסום יחוד ה' בכוח מצות מילה

אפשר להוסיף ביאור על פי דברי **עמודיה שבעה** (ע"א סי' ד) שטעם המילה הוא להבדיל בין עובדי ה' לשאר בני אדם, הרי חיות ובהמות נבדלים הם בסימניהם המבחינים בין הטהורה לשאיננה טהורה. אבל בצורת בני אדם לא רצה ה' להבדיל ביניהם כדי שלא יבואו לומר כביכול שתי רשויות הן ח"ו, לכך ניתנה מצות המילה להבדיל בין ישראל לאומות באמצעות מעשה המילה.

לפי זה נמצא, שעל ידי מצות מילה נוצרה האפשרות שיתפרסם יחוד ה' בעולם, מאחר שעל ידי המילה יובדלו הנבראים, ושוב אין צורך בבריאת גופים חלוקים העלולים לטעת ספיקות בייחודו יתברך ויתעלה. ומטעם זה נרמז שם הוי"ה ומצות מילה בפסוק 'מי יעלה לנו השמימה', שעל ידי המילה מתפרסם יחוד

חותם המלך - שם הוי"ה מבפנים ושד"י מבחוץ

וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֱ-ל שְׂדֵי הַתְּהֵלֶךְ לְפָנַי וְהָיָה תָמִים (יז א). כח האלוקי הניתן לו לאדם קודם ביאתו לעולם מתגלה ומתקיים בברית המילה, שכל מהותה חותם אלוקי והשתתפות האדם יחד עם הקב"ה כביכול, כפי שכתב הטור בהלכות מילה (י"ד סי' רס): כי היא אות ברית חתום בבשרנו, ואינה כשאר כל המצוות כמו התפילין והציצית שאינן קבועין בגוף וכאשר יסירם יסיר האות, אבל המילה היא אות חתום בבשרינו, ומעידה בנו, שבחר בנו השם מכל העמים ואנחנו עמו וצאן מרעיתו אשר לדור ודור אנחנו חייבים לעובדו ולספר תהלתו.

מאחר שזו סיבת המילה יובן מדוע נחתמו בה שמות הקדושים, וכדאיתא בתיקוני זוהר (תקון כ"ב סה:): שמצות מילה היא חותמו של הקב"ה, וכל מי שמשמר ברית מילה כאילו שומר את השם הקדוש, ומאן דמשקר בברית מילה הוא משקר בחותמת דמלכא, דאיהו רשים ביה שד"י מלבר יהו"ה מלגו. כי אכן על ידי המילה ניכר ונודע כי שלו אנחנו.

צירוף שם הוי"ה

שם הוי"ה הקדוש נרמז בכתוב (דברים ל יב) 'מי יעלה לנו השמימה', ראשי תיבות 'מילה' וסופי תיבות הוי"ה, לרמז ששמירת הברית היא שמירת שם הוי"ה. וזהו הרמז 'מילה' אותיות 'מל י"ה, ו'מוהל' אותיות 'מל ו"ה', שעל ידי מצות מילה זוכים להשלים שם הוי"ה הקדוש. וכתב **הבן איש חי ע"ה** בספרו **מלאך הברית** (משפטים ד"ה גם ידוע) בשם המקובלים, ששני ידיו של המוהל כוללות שני פעמים חמשה אצבעות כנגד שתי ההי"ן, וגיד המילה הוא כנגד אות

א) 'אני א-ל שדי', אני הוא שאמרתי לעולם די. ומובא בספרי קודש, כי מה שהיה העולם מרחיב והולך, פירושו שההעלם שיש בבריאה המסתיר את חיות ה' ושעל ידו נתהווה כלל הגשמיות, היה מתרחב ומתגשם יותר מידי, ולכן אמר לו הקב"ה די, שלא יתגשם העולם יותר, שאם יהיה כך, לא יוכלו הנבראים לעמוד כנגד רוב ההסתר, ותבטל תכלית הבריאה שהיא להכיר אלוקותו הנסתרת בטבע.

וכמו בעולם כך הוא בכל אדם שהוא עולם קטן, וכל מה שיש בעולם יש גם באדם, וכן כלול הוא מכללות הבריאה שהוא שמים וארץ וים, שלפיכך נקרא 'איש', ראשי תיבות ארץ ים שמים (כלי יקר בראשית ו א). כי נשמתו מן השמים וגופו בלול מעפר ומים. ולכך גם בו נחתם שם שדי" הרומז שאמרתי לעולם די, שבבריאת האדם מן המים והעפר ניתן בו הטבע לרצות להתפשט בכל דבריו, ותמיד מתאוה להתרחב ולהתפשט בלא גבול ואף לדברי איסור, אלא שגערותו של הקב"ה בכוח התורה היא העוצרת אותו ומגבילה אותו שלא יתפשט מן הראוי לו, והתורה מלמדת את האדם לתת גבול ומידה לכל מעשיו שלא לצאת מגבול המותר לו.

וכמו שנחקק במזווה שבפתחי בתי ישראל שני שמות הללו, וכפי שביאר בזה הרה"ק בעל **תשואות חן ע"ה** (החודש ד"ה החודש) כי מדת ההסתפקות הוא פתח ומבוא השער לעבודתו יתברך שמו, לבל יצטרך האדם לפנות את לבו לבטלה להבלי העולם המדומים, והיא הצלה מקנאה ותחרות ושאר פרטי העבירות אשר העין רואה והלב חומד. ומדה זאת נרמזת בשם שדי" הנקבע על הפתח שנטוטרקון שלו שומר דלתות ישראל, והוא סוד הצמצום, שתיכף בכניסתו ויציאתו מפתח ביתו יעלה על זכרונו לגדור עצמו בכל התאוות והחמדות, ולומר די על כל עניני העולם כמו שהוא יתברך אמר לעולמו די, כי העיקר להשתמש במידה זאת בחוץ דהיינו בעניני עולם הזה והבלי לצמצם בהם.

שם הוי"ה יתברך כאילו עלינו השמימה ונגלה לנו שהוא יחידי בעליונים ובתחתונים.

הקב"ה נגלה לאברהם בשם שדי" ההורות כי בעת המילה נשלם חותם שם זה

וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֱ-ל שְׁדִי הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהִיא תָמִים (יז א). בחותם המילה נרמז שם הקודש 'שדי" שאף הוא נגלה ומאיר בחותם המילה. ונאמר בפרשת המילה שנגלה הקב"ה על אברהם אבינו בשם 'א-ל שדי"י, ואמר לו 'אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים', ודקדוק הראשונים מדוע נזכר כאן בשמות אלו דוקא, ויש לומר ששם שדי" הוא הנקרא חותמו של הקב"ה כדאיתא בזוהר הקדוש (רעיא מהימנא פינחס רנז), ובאמצעות המילה נחקק בכל יהודי חותם זה, כלשון התיקונים (תקון כ"ב סו). 'ומאן דמשקר בברית מילה הוא משקר בחותמא דמלכא, דאיהו רשים ביה שדי" מלבר יהו"ה מלגו', ולכן נגלה עליו בשם זה.

על כך מברכים 'וצאצאיו חתם באות ברית קודש' כי במילה נחתם חותם המלך בבשר קודש של כל איש מישראל. שבכל אדם יש אותיות ש' וד', שכאשר מגביה זרועותיו כנגד ראשו הרי צורת האות ש', וכשמושיט יד שמאל לפניו ויד ימינו מונחת כדרכה הרי זה כצורת ד', ועל ידי מעשה המילה נגלית האות י'. ומובא מהמקובלים ע"ה כי ה' נשלמת בעת הפריעה שנגלית העטרה הרומזת לצורת יו"ד, ובכך נשלם חותמו של הקב"ה בשם שדי".

שמות הקודש מסייעים להצמצום בעניני עוה"ז ולהתרחב בקניני עוה"ב

ענינים של שמות אלו החתומים בגוף כל איש יהודי מבואר בספרי הצדיקים, כי שם שדי" מורה על צמצום כמבואר בגמרא (חגיגה יב.): בשעה שברא הקב"ה את העולם היה מרחיב והולך כשתי פקעיות של שתי, עד שגער בו הקדוש ברוך הוא והעמידו, שנאמר (איוב כו יא) 'עמודי שמים ירופפו ויתמהו מגערתי', והיינו דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (בראשית יז

מילין יקודין

פרקי הדרכה ועבודת ה' על סדר הפרשה

כיון ששמר יששכר על רמ"ג איבריו זכה לשלוט ברמ"ח איברים

ועל דרך זו פירש בדרך פקודין (מצוה לה חלק הדיבור אות ו) מה שנאמר אצל יששכר שנמשל בברכת יעקב לחמור גרם, ואותיות גרם' רמז לכך שהיה מקדש רמ"ג איברים שלו לשמרם מן החטא ולהשיבם אל הקדושה, כמו שנאמר בו רובץ בין המשפתים, משפתים' לשון גבולות, שהיה מגביל עצמו שלא לצאת מן הגבולות שגבלה לנו התורה, ולא לעבור על שום איסור מאיסורי התורה, וכיון שזכה לקדש רמ"ג איברים שלו כראוי אזי הוסיפו מן השמים להשליטו גם ה' איברים שאינם ברשותו, וזכה גם לבחינת 'חמר' שהכניע כל רמ"ח איבריו לעבודת ה'.

וראה עוד בדרך פקודין (שם בהגה) איך שענינו ראו ולא זר אצל כבוד אדמו"ר הרב הקדוש מה"ר יעקב יצחק מלובלין זצוק"ל, שהיו העינים ברשותו ואף על פי שהיה מסתכל פנים בפנים לא ראה כי אם הנרצה לעבודת הש"י על פי דרכי התורה.

משל נפלא איך שייך להתחבר בנגיעה בקדושת אבותינו - לכל אחד מישראל

וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכֶּה וְאֶגְדֹּל שְׁמִי וְהָיָה בְרָכָה (יב, ב). וברש"י ואעשך לגוי גדול זהו שאומרים אלקי אברהם ואברכך זהו שאומרים אלקי יצחק ואגדלה שמך זהו שאומרים אלקי יעקב וכו'.

איתא בתנא דבי אליהו (רבה פכ"ה): 'כל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב, ואין הכוונה לאבותיו שראו עיניו, אלא צריך לבקש להגיע למעשי האבות הקדושים אשר הם לבדם קרויים אבות, כמו שאנו מתפללים תמיד 'אלקי אבותינו אלקי

עבודת ה' ברמ"ח איברי האדם

וְאֶגְדֹּל הַשֵּׁם (יב, ב) וברש"י ואגדלה שמך הריני מוסיף אות על שמך שעד עכשיו שמך אברם מכאן ואילך אברהם ואברהם עולה רמ"ח כנגד איבריו של אדם עכ"ל.

רמ"ח איברים נבראו באדם ועובד ה' צריך להשיב כולם לעבודתו יתברך, אכן לא כל האיברים נמסרו ביד האדם להכניע אותם אל רצונו, ובכח האדם למשול רק ברמ"ג איברים, וחמשה איברים אחרים אינם ברשותו לשלוט בהם (נדרים לב:), אמנם מי שעושה עבודתו בשלמות להכניע רמ"ג איברים שלו ולשמרם מכל חטא ועוון, אזי מן השמים מסייעים אותו ומוסרים ברשותו גם את ה' איברים הנותרים שיהיו גם הם שמורים בטהרה למעלה מכחו [מאחר שנימול ושמע וראה ושלט בעיניו ואזניו, שהמצות מפקחות את העינים והאזנים כדכתיב (דברים כט ג) 'ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה' (תוס' נדרים שם ד"ה שתי)].

וכך מצינו אצל אברהם אבינו אשר מתחילה קרוי היה אברם ואחר כך נוספה ה"א על שמו ונקרא אברהם, כי מתחלה השלים עצמו בשעבוד רמ"ג איברים שלו לעבודת ה', ועל שם כן היה נקרא אברם בגימטריא רמ"ג, וכיון שעבד את ה' בכל כחו וכפי יכולתו סייעו אותו מן השמים להכניע גם ה' איברים נוספים שיהיו גם הם משועבדים לעבודת ה', ונוספה ה"א על שמו ונקרא אברהם וזכה לעבוד את הש"י בכל רמ"ח איבריו (נדרים שם).

וזהו שנאמר לו (בראשית יז א) 'התהלך לפני והיה תמים', ופירש רש"י 'התהלך לפני' במצות מילה ובדבר הזה תהיה תמים, עכשיו אתה חסר חמשה אברים שתי עינים שתי אזנים וראש הגויה, שאוסיף לך אות על שמך והיו מנין אותיותיך מאתיים ארבעים ושמונה כמנין אברייך.

א. אברהם אבינו ע"ה מחמת שהיתה מדתו מדת החדש והאהבה, שהיה עובד את ה' מאהבה ולא לקבלת שכר, נתעורר עליו גם כן חסדו של הקדוש ברוך הוא לעשות לו חסד חנם, והמליכו על רמ"ח איברים אף על פי שלא נתעורר בפועלו באיברים אלו כנ"ל, כי ה' יתברך משלם מדה כנגד מדה (דגל מתנה אפרים ויחי ד"ה או יש').

א-ל שְׂדֵי הַתְּהִלָּה לְפָנַי וְהִיָּה תַמִּים (יז א). וכידוע מה שהאריכו בספרן של צדיקים כי יש לו לאדם להשתמש בענייני העולם לעבודתו יתברך על דרך 'מאויבי תחמנני' (תהלים קיט צח), כי כשמשתמש ולומד מהדברים הגשמיים מהפך היצר הרע לטוב (ראה קדושת לוי פר' נח ד"ה שמטבילין). וכן בענייננו עומד לאדם כח שם הוי"ה אשר שם בבשרנו, להתלהב ולהתאוות לתורה ומצוות בלי גבול ומידה. ומאידך חתום בו שם שד"י הנותן כח לכל חיי האדם שיוכל לשלוט בטבעו ולגבור על הטבע המתרבה בגבולו וסביבותיו ולהתנהג בכל הליכותיו כפי רצון ה'.

חותם המילה - שם ה' הנקרא על האדם לסלק הסט"א

בחותם זה זוכה כל יהודי שיתקיים בו הכתוב (דברים כח י) 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך', כפי שכתב **השפת אמת ע"ה** (ליקוטים תקוו"ז תקון כ"ב סו.) כי 'שם' בגימטריא שד"י הוי"ה, ובזכות ברית מילה שורים שמות שד"י הוי"ה באדם, ובזה מסתלקת סטרא אחרא מן האדם, כי 'שטן' בגימטריא שד"י הוי"ה, וגוברים שני השמות לסלק השטן מן הנימול.

אך אם חלילה וחס פוגם באות ברית קודש מסתלקים ממנו קדושת שמות שד"י הוי"ה, ועליו נאמר (במדבר יט כ) 'את מקדש ה' טמא, ובמקום קדושת ב' השמות שורה עליו השטן שהוא 'אל אחר', תחת שם הוי"ה שורה עליו הנחש מבפנים, ובמקום שם שד"י מבחוץ שורה עליו סם המות.

זהו אם כן ביאור תיבות 'וחק בשארו שם' שבברכת המילה, שכיון שחתם בבשרנו אות קודש מקבל כל איש ישראל כח וחיזוק לעמוד כנגד פיתויי היצר ותחבולותיו וכנס בדביקות אלוקית זו לתורה ולמעשים טובים בכל ימי חייו.

אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב'. וידוע שלשון 'חייב' בדברי חז"ל משמעותו חיוב עד כדי מסירות נפש, שאין אדם רשאי להיפטר מחיוב זה. אכן זהו דבר שאינו בגדר המציאות שנוכה בדורותינו השפלים להגיע למדרגת האבות הקדושים, אלא תפקידנו בדורנו כמו שפירש בזה **הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא ע"ה**, והקשה, מי פתי ידמה עצמו להגיע למעשה אבותינו הקדושים אשר אין לנו השגה בהם ובקצות דרכיהם שהם מרכבת כבודו יתברך, אלא 'גיעו' מלשון נגיעה, שבמעשינו הטובים נזכה לנגיעה ושייכות כלשהי בדרכם וקדושתם של האבות הקדושים, בבחינת מעשה אבות סימן לבנים.

ואם יזכה לנגיעה אפילו במקצת מדרגתם הרי זה כאילו נגע במדרגתם בשלמות, והרי עבודת ה' צריכה להיות בחמימות ובהתלהבות, בבחינת 'חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש' (תהלים לט ד), וכל אחד לפי מדרגתו זוכה למעט חמימות, וכיון שהוא חם מקצתו כבר חם כולו.

נגיעה כמו התחברות למערכת חשמל

יש לדמות נגיעה זו למערכת החשמל, שממקור החשמל ניתן לספק כח חשמל למדינות ואזורים שלמים, אך כל זה תלוי באותה נגיעה קטנה של חוטי החשמל שמתחברים זה עם זה, ובכך נעשים הם דרך להולכת החשמל ממערכת עצומה זו לכל מקום, ולולי נגיעה זו, לא יגיע חשמל לאותו מקום בית או מגדל. וכדבר הזה בנגיעה שאותה אנו רוצים להידבק בדרכי אבותינו הקדושים, יש לנו לפעול במעשינו הטובים שיגיעו מעשינו נגיעה קלה במעשיהם, ואז תגבר הקדושה באופן נעלה ומרומם.

בכח המילה יכול

להתחזק כנגד היצר הרע
וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אָנִי

יגא לאור ע"י מבין אור לישראל
© כל הזכויות שמורות
אין להעתיק או לנעוץ ללא אישור
מפורש בכתב ממבין אור לישראל
פניצוב ועיסוד: שוקי קנר

לשם שמים

להעלות את ניצוצי הקדושות שנפלו ולהביאם לידי תיקונם הראוי.

פעם אחת קרא רבינו הבעל שם טוב לאחד מתלמידיו אשר שמו לא נודע לנו ויאמר לו לקום ולנסוע אל העיר הנודעה קוריץ. שם יהיה עליו לפגוש יהודי מתושבי המקום בשם רבי יצחק. והיה הבעל שם טוב מפרש ומסביר לאותו תלמיד את תכליתה ומטרתה של נסיעה זו: כשתפגוש ברבי יצחק היושב בקוריץ תוכל ללמוד הימנו 'הלכות סעודה' כדת וכדין. אצל רבי יצחק זה תוכל להבין ולהשכיל כיצד היא אכילה לשם שמים, ליחדא שמא דקודשא בריך היא.

שמח מאוד תלמידו של הבעל שם טוב על שליחות מופלאה זו. הלא תכליתו של האדם היא לשבר את תאוות גופו, ומי בידו לומר שאכן ניצח והכריע את תאוות האכילה וכל אכילתו הוא לשם שמים? עתה כאשר יהיה במחיצתו של אותו צדיק רבי יצחק, בוודאי שממנו יוכל ללמוד ארחות חיים ותוכחת מוסר, להכניע את היצר ולזכות אף הוא למדרגה נפלאה זו של אכילה לשם שמים בזה השולחן אשר לפני ה'.

ולא איחר התלמיד מלקיים אחר ציווי הבעל שם טוב תיכף שם פעמיו לקוריץ. כשהגיע לקוריץ, עוד בטרם מצא לעצמו אכסנייה, כבר יצא לחפש אחרי רבי יצחק הצדיק אליו שלחו הבעל שם טוב. מה עושה יהודי המבקש יהודי אחר בעיר זרה לו? מהלך הוא אל בית הכנסת המרכזי של העיר, ושם בשעה שבין מנחה לערבית, הוא מתעניין אצל הנכנסים והיוצאים ומבקש מהם לכוון אותו אל רבי יצחק הצדיק או אל ביתו נאווה קודש.

אחד הפסוקים שהיו רגילים ביותר על פיו של רבינו אור שבעת הימים הבעל שם טוב זיע"א היה הפסוק (משלי ג ו): 'בכל דרכיך דעהו'. והיה רבינו הבעל שם טוב הקדוש מטעים ואומר: פסוק זה הוא ככלל גדול בתורה, ובלעדיו אי אפשר להגיע למדרגת ומעלת החסידות. כי הפסוק הזה בא ללמדנו שבכל פעולה ופעולה שיהודי עושה, 'בכל דרכיך' ממש, יש עליו חובת 'דעהו', לדעת שהקב"ה צופה ומביט, רואה ויודע את כל מעשיו, ויש לו לעשותם לשם שמים.

ולהודיענו בא שלא נטעה ונאמר שחובת כוונת המעשים שתהיה 'לשם שמים' היא חובה המוטלת על האדם רק בשעה שהוא לומד תורה בדחילו ורחימו, או בשעה שמתפלל ויודע לפני מי הוא עומד, או בשעת קיום המצוות שהוא עושה אותם 'לשמה', לא כן הוא הדבר, אלא בכל פעולה ומעשה שאדם עושה, ובכללם גם פעולות גופניות וגשמיות מובהקות, יש לו לעשותם באופן שהוא יודע את ריבונו ומתכוון לעשות זאת לשמו יתברך. כך הוא כשהאדם אוכל או שותה, פונה לשינה, או שאר דברים מענייני העולם הזה, חובה עליו שלא לעשות כן כדי למלא את תאוותו אלא לכוון ולדעת שיש לו לעשות הכל לכבוד ה' ולקדושת שמו.

ואמנם, באופן הפשוט על האדם לכוון בשעה שעוסק בענייני העולם הזה שכל מעשיו הם כדי שיוכל לעבוד את השי"ת ולעשות רצונו, לפיכך עליו לאכול ולשתות ולישן וכיוצא בזה, כדי שלגופו יהיה את הכוחות הנצרכים ללמוד ולהתפלל כראוי. וישנם גם כוונות מעמיקות יותר, שהאכילה והשתייה ושאר העניינים תכליתן

והנסתרים, הידועים ושאנם ידועים, וכשיאמר בפניו שבידו שליחות מרבינו הבעל שם טוב, בוודאי יסייע בידו על הצד היותר טוב.

אלא שגם הרה"ק מקוריץ לא היה בכוחו לסייע בידו. גם לאחר שהרהר ושוב חזר והרהר, הודה הרה"ק מקוריץ בפני התלמיד כי הוא אינו מכיר צדיק בעירנו ששמו רבי יצחק. כמוצא אחרון שאל הרה"ק מקוריץ: שמא תאמר לי מה בדיוק אמר לך הבעל שם טוב בשליחותך זו אצל רבי יצחק? אם תאמר לי את תוכן השליחות הרי שיתכן כי ממנה נמצא את הדרך לגלות את אותו נעלם ונסתר מעינינו.

ויאמר לו התלמיד להרה"ק מקוריץ: רבינו הקדוש שלחני ללמוד אצל רבי יצחק 'הלכות סעודה' ראויים, לידע לעבוד את הקב"ה בשעת האכילה, ושיהיו כל מעשינו לשם שמים. שוב שקע הרה"ק מקוריץ בהרהורים עד שאמר: מוכרח אני להודות בפניך שאיני יודע על צדיק בעירנו, בשם רבי יצחק, שכוחו גדול בפרישות מאכילה ובהתנזרות מהנאות העולם הזה. אמנם, כיון שהחובה עליך לקיים את שליחותו של רבינו הבעל שם טוב, הרי שעצתי נתונה לך בדרך אפשר, להתעניין אודות אחד מבני העיר אשר "איטשע הרוכל" הוא שמו. אין לדעת, אבל אולי הבעל שם טוב התכוון שתפנה אליו.

מחשקו הגדול של התלמיד לפגוש ברבי יצחק ולעשות את שליחותו של הבעל שם טוב, הוא אפילו לא טרח לעצור ולשאל את הרה"ק מקוריץ בשאלה המתבקשת: מהיכתי תיתי שהצדיק רבי יצחק יהיה אדם המוני בשם איטשע הרוכל? הוא קם ומיהר לרחוב העיר לחפש אחרי איטשע הרוכל.

אכן, איטשע הרוכל היה אדם שאנשי העיר כבר הכירו לנכון, ועד מהרה הוא מצא אדם שהסכים להתלוות אליו אל פאתי העיר ולהראות

אלא שלמרבה הפלא איש מהנוכחים לא הכיר צדיק בשם רבי יצחק. ככל שניסו לעזור לתלמידו של הבעל שם טוב, שבעל צורה היה והכרת פניו ענתה בו שהוא איש מורם מעם, הרי שהעלו חרס בידם. האורח הנכבד שפנה לכל מי שרק היה מוכן לסייע, שמע שוב ושוב תשובה אחת ויחידה, איננו מכירים איש צדיק בעירנו העונה לשם רבי יצחק.

סבר תלמידו של הבעל שם טוב שמא גר הוא רק יצחק בצד אחר של העיר והוא ממתפללי בית כנסת אחר בעיר, ומתפללי בית כנסת זה אינם מכירים אותו, ויצא מיד לחזר אחריו בשאר בתי הכנסת. אלא שכמעשהו בראשונה כך מעשהו בכל אלה: איש אינו מכיר.

היו שאף התלוצצו קימעה על חשבוננו של האורח ואמרו לו: אין זאת אלא שהצדיק אותו הוא מחפש הוא 'צדיק נסתר' ביותר, ושמא מנוי הוא כאחד משלשים ושישה צדיקים שעליהם העולם עומד, ולפיכך אין איש מאתנו המכיר אותו. אחרים ניסו לשדלו שבוודאי נפלה טעות במידע שבידו: אולי אין שמו רבי יצחק או דילמא אין הוא מתגורר בקוריץ. שמא שכחת את שמו ומקום מגוריו או שמא לא למדת.

התלמיד לא התפעל מדברי בני העיר, בידעו שאם רבו הקדוש שלח אותו לקוריץ, בוודאי שדבר אחד מדבריו לא ישוב ריקם. אין טעות מצויה אצל קדוש עליון זה, ובוודאי זה שמו של האיש זה מקום מגוריו. ואם השליחות הייתה לפגשו כדי להשיג מטרה מסויימת, מובטח לו שהוא בוודאי ימצאנו, אלא שזו גופא השליחות של הבעל שם טוב: לפעול בחכמה ובתבונה עד שיכירנו.

בעודו מהרהר בדרכים העומדות לפניו כיצד לאתר את האיש, אדהכי והכי נזכר שבעיר זו מתגורר הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זיע"א, חד מבני חברייא קדישא, ותשועה ברוב יועץ: בוודאי שהרה"ק מקוריץ מכיר את צדיקי העיר, הגלויים

ומה עליו ללמוד מצורת אכילה משונה זו שרגיל אתה בה. שמא, סיים התלמיד בבקשה, תואיל לומר ולגלות לי את הסיבה לפיה אתה אוכל בכמויות מופרזות שכאלה?

השתומם איטשע הרוכל והתפלא מאוד: האם אינך טועה? האם יתכן שהבעל שם טוב הקודש שלחך ליהודי פשוט כמוני, בור ועם הארץ, ועוד למטרות רוחניות? דבר זה אינו יכול להיות! אך עם זאת, אם סיבת אכילתי המרובה מעניינת אותך, הבה ואספר לך גופו של דבר:

היה זה לפני מספר שנים ואני מהלך בדרך, בין כפר לכפר ובין עיר לעיר, כשצורתי על כתפי: מיני סדקית וסחורה, כדי למכור לאיכרים. כשמי כן אני: רוכל המבקש למכור ולהתפרנס. בעודי צועד לי לאיטי, מפליג במחשבות, ולפתע נשמע לאזני קול צווחה. בתחילה לא ידעתי אם אזני שומעות נכונה, אך כאשר הוספתי להקשיב, ידעתי בבידור: אלו הם קולות של בקשת עזרה וזעקת הצלה.

הנחתי את שקי תחת אחד העצים, פתחתי בריצה אל עבר מקור הקול, ולחרדתי הרבה ראיתי מחזה נורא: חבורה של שודדים מתעללים ביהודי אומלל, והיהודי מתחנן על חייו שיניחו לו. אזרתי כח, ובלי לחשוב על הסכנה הנוראה שצפויה לי, התנפלתי על השודדים, הבהלתי אותם כהוגן, חבטתי בהם אחת ואחת, הם נמלטו אל עומק היער והיהודי המסכן היו לו את חייו במתנה.

היו אלה רגעים איומים. פחד מוות תקפני מול שודדים איומים אלו שבקלות היו יכולים להרוג אף אותי. ובאותם דקות של אימה הרגשתי צער גדול: ידעתי שאילו הייתי יותר חזק ויותר בריא, הייתי יכול לחסל את כל חבורת הרוצחים ולמנוע מהם להתנפל על יהודים חפים מפשע. קבלתי על עצמי שאם ה' יעזור לי ואצא חי

לו את ביתו. במהלך הדרך התעניין תלמידו של הבעל שם טוב על טיבו של אותו אדם, ושמע כי מדובר באדם פשוט ביותר: אין בו לא תורה, לא תפילה ולא יראת שמים. התפלא התלמיד ושאל: וכי אין בו אפילו מעלה אחת? חיך המלווה ואמר לו: מעלה אחת יש לו שאין לכל בני העיר כולה: יודע הוא לאכול ולאכול, ואין לדבר סוף.

התפלא התלמיד ביותר, אך את שליחות רבו ביקש לקיים. כאשר הגיע אל ביתו העלוב של איטשע הרוכל, הוא נכנס פנימה וביקש לשהות בביתו למשך יום או יומיים בהם הוא עתיד להיות בעיר. נכון הוא לשלם על האירוח בכסף מלא, ומבקש הוא מאוד שלא לדחותו.

להפתעתו, לא היה עליו להפציר רבות, ואיטשע הרוכל ניאות להכניסו לביתו. במשך כל אותם השעות בהם תלמידו של הבעל שם טוב היה בביתו של איטשע הרוכל הוא ראה דבר אחד ולא יותר: בעל הבית רעב כאילו כריסו מחוררת. אוכל ואוכל ואינו יודע שבעה. מנה אחר מנה אוכל בתאבון רב ובריא, ועדיין ממשיך לאכול כאילו לא אכל מימיו.

הייתה זו אכילה גסה ומופרזת ביותר. מה עניינה, תהה התלמיד לעצמו, עם הלכות סעודה ואכילה לשם שמים. ככל שניסה התלמיד למצוא רמזים וסודות בצורת האכילה ובסדריה, ובכך להבין את כוונת רבו ואת שליחותו, לא הצליח מאומה. האיש היה זולל וסובא כפשוטו.

כשחלפו היומיים ותלמידו של הבעל שם טוב עמד לעזוב את ביתו של איטשע הרוכל, הוא פנה אל המארח וגילה לו את האמת: דע לך כי שליח מצוה אנכי מרבינו הגדול הבעל שם טוב אשר ששלחני אליך כדי שאלמד מדרכיך בענייני אכילה, אלא שלצערך, חייב הוא לומר את האמת, הוא אינו יודע מה הייתה כוונת רבו

אחת הדוגמאות לזה היא תיבת 'פסל'. במקום אחד נאמר (שמות לד א): 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה פֶּסֶל לָךְ שְׁנֵי לְחֹת אֲבָנִים פְּרָאשִׁימִים, וּמִצַּד שְׁנֵי נֹאמֶר (שמות כ ד): 'לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה'. הנה מדובר בשלש אותיות שוות, וההבדל הוא כה גדול: פעם אחת זה עולה על לוחות הברית ופעם אחת להבדיל אלף אלפי הבדלות זה מדבר על עבודה זרה. הסיבה להבדל זה נעוצה בתיבת 'לך' האמורה שם: כשכתוב 'פסל' לפני 'לך' הכוונה היא לאדם העושה רצון שמים ואינו חושב את הנאת עצמו 'לך' בזה - זה אכן קודש! אולם כשכתוב 'לך' לפני 'פסל', והיינו שהאדם חושב על עצמו ומבקש את הנאתו וטובתו האישיים - זהו לשון של חול!

הבינו החסידים היטב את תשובתו של רבם. אכן שתיית 'לחיים' היא נעלית וחשובה ביותר, אך השאלה היא האם המטרה הראשונה והחשובה יותר זו הנאתם של השותים, והעניין הרוחני הוא טפל לכך. או שהעיקר הוא החלק הרוחני, והחלק הגשמי של האדם הוא רק כבדרך אגב. זה ההבדל בין קודש לחול.

על סיפור נפלא זה הוסיף הרה"ק רבי יצחק מבוהוש זיע"א ואמר: בזה יש לפרש את הפסוק הפותח את פרשת השבוע (בראשית יב א): 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לָךְ לְךָ מֵאֲרָץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבְּיַת אֲבִיךָ אֶל הָאֲרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ, וּפִירַשׁ רש"י: לך לך - להנאתך ולטובתך. אכן הובטח לו לאברהם אבינו שיהיה זה להנאתו ולטובתו, אולם עדיין נאמר לו מה סדר הקדימה הנכון: 'לך', קיום המצוה כרצון השי"ת, היא קודם לחלק 'לך' שהוא להנאתו ולטובתו.

מרגל בפומא דמין החתם סופר זיע"א לומר: **אכילה לשם שמים קשה ומצוה יותר ממתנה לשם שמים** (דרשות כתב סופר, לשמיני עצרת).

מהמאורע הזה, במשך כל ימי אוכל ואוכל עד בלי די, כדי שיהיה לי כח רב ותמיד אוכל להציל יהודים ממבקשי רעתם.

תלמידו של הבעל שם טוב האזין מרותק לסיפורו של הרוכל. עתה הוא הבין מה היה עליו ללמוד מיהודי פשוט זה, שלמרות חזותו החיצונית המגושמת הרי שבפועל כל אכילתו היא לשם שמים, שכן כל אכילתו המרובה נועדה לסיבה אחת ויחידה, כדי שיוכל לעמוד מול חורשי רעה ולהציל נפשות מישראל.

מעשה ונכנס הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א לבית מדרשו וראה כמה חסידים ישובים בצוותא, בשבת אחים גם יחד, שותים יין שרף וטועמים מיני תרגימא ומשוחחים בניחותא על דא ועל הא. הזעיק הרה"ק מרוזין את פניו באופן שהיה ניכר עליו שהמחזה אינו עולה לרצון לפניו וכי נוח להם שלא היו יושבים ומכלים את זמנם באופן זה.

הרהיב אחד היושבים עוז ושאל: ילמדנו רבינו טעמא דמילתא, מפני מה אין מראה לנו רבינו פנים שוחקות, הלא קבלה הוא בידינו מהרה"ק רבי פנחס מקוריץ זיע"א כי חסידים היושבים יחד ושותים 'לחיים' הרי זה דומה ללימוד התורה. אם כן, אין חטא ביטול תורה מצוי בידינו.

השיבם הרה"ק מרוזין בטוב טעם ודעת: אל תדמו בנפשכם שחלוק אני על דברי הרה"ק מקוריץ. דבריו הקדושים הם אמת וצדק. אלא שיש לכם לדעת שלא כל הזמנים ולא כל המקומות שוים בזה. ואמשול לכם משל: הנה מצאנו בתורה הקדושה כמה פעמים שתיבה מסוימת פעמים שהיא משמשת בלשון חול ופעמים שהיא משמשת בלשון קודש. זו אותה תיבה ממש, עם אותם אותיות, אלא שמשמעותה יכולה להשתנות מהקצה אל הקצה.

לזכות

עופר פנחס בן צילה שיחי' קרן בת רונית שתחי' טל
ארמונר שיחי' בן איזה < רונית בת ינינה יעל > בנימין בן אסתר וכל יוצאי חלציהם שיחיו
להצלחה רבה ומופלגה בכל מעשה ידיהם, ולאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות ונחת

לעילוי נשמת

צילה בת דורה ומאיר ע"ה

קרוב אליך הדבר מאד

מקום גנותו של רחל אמנו

אוצר פניני החסידות

עולמות רוחניים מלאי אור וקדושה

גליון שבועי המלקט באומנות את עיקרי ויסודות אמרי תורתם של הצדיקים
והיראים זיע"א אשר מתורתם אנו דולים ובזכותם אנו חיים וקיימים
- מסודרים על פרשת השבוע ככתבם וכלשונם -

להצטרפות חייג עכשיו: 04-8628888 והגליון בדרך אליך